РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
„СВОБОДА"
„LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA"
(„LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота 4-го падолиста 1916. Ч. 133. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Saturday, November 4, 1916. No. 133.

ПОБІДА СОЮЗНИХ ВІЙСК НА ВОЛИНИ.

В новій битві над Стоходом втратили Москалі 1.600 в полонених.

ЗАВЗЯТІ БИТВИ ЗДОВЖ ПОЛУДНЕВОЇ ГРАНИЦІ СЕМИГОРОДУ.

ВАРТІСТЬ НАБОРУ КОРАБЛЯ „ДАЙТШЛЯНД" ВИНОСИТЬ 10 МІЛЇОНІВ ДОЛЯРІВ.

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

СОЮЗНІ ВІЙСКА ВІДБИЛИ ПЯТЬ РОСІЙСЬКИХ ПРОТИНАПАДІВ НА ПОЛУДНЕ ВІД БЕРЕЖАН.

БЕРЛІН, 1. падолиста. — **Битва на східнім березі Нараївки, на полудне від Бережан, де союзні війска осягнули в понеділок значні успіхи, тривала ще й вчерашного дня.**

Москалї робили вчера знова великі зусиля, щоби відзискати утрачені становища, але без успіху. Неприятель потерпів притім дуже тяжкі втрати.

Урядовий звіт німецького ґенерального штабу звучить:

„АРМІЯ КН. ЛЄОПОЛЬДА: По довшім підготовленю при помочи артилерії російські війска розпочали вечером протинапади на становища, здобуті нашими війсками дня 30. жовтня на східнім березі Нараївки. **Пять таких нападів відбито з дуже тяжкими втратами для неприятеля.** Також і турецькі війска задержали у своїх руках здобуті становища і ударемнили напади російських війск.

„АРМІЯ АРХ. КАРЛА: Над Бистрицею в околиці Солотвини австрійські війска відбили напади Москалів.

„Здовж боєвого фронту в Карпатах панує розмірно спокій".

МОСКАЛЇ ПРИЗНАЮТЬ СЯ ДО ВІДВОРОТУ.

ПЕТРОҐРАД, 1. падолиста. — Урядовий рапорт російського ґенерального штабу звучить:

„На полудневий захід від Бережан, в околиці Мечицова і Липиці долїшної, як також на схід від села Свистільник, відбуває ть ся завзята боротьба.

„В околиці мечищівського ліса неприятель по сильнім бомбардованю тяжкими гарматами перевів напад на наші відділи, маючи значну чисельну перевагу. Наші війска ставили зразу сильний опір, однак опісля мусїли уступити в полудневу часть ліса".

ПОБІДА СОЮЗНИХ ВІЙСК НАД СТОХОДОМ. — 1.600 ПОЛОНЕНИХ.

ВЕРЛІН, 2. падолиста. — **Вчерашний день приніс славу вестфальським і східно-фризійським полкам, які стоять під командою ґен. Дітфурта. Вони здобули приступом становища Москалів над Стоходом, беручи поверх 1.500 Москалів і значну добичу воєнну.**

На прочім боєвім фронтї панує спокій.

Урядовий звіт німецького ґенерального штабу звучить:

„АРМІЯ КН. ЛЄОПОЛЬДА: На лївім березі ріки Стохода (на Волини) вестфальські і східно-фризійські війска під командою ґен. Дітфурта здобули сильно укріплені становища Москалів на полудне від Витонязя. Крім дуже тяжких жертв, які Москалї потерпіли в убитих і ранених, втратили вони ще 22 офіцирів і 1.508 салдатів в полонених. Воєнна добича складаєть ся з 3 машинових крісів, трох метавок і великої скількости ріжних инших воєнних матеріялів. Наші втрати були незначні.

„Дальше на полудне, недалеко Александровска, наші патрулї в часї звідів полонили 60 Москалів і повернули назад.

„На прочім боєвім фронтї не зайшли жадні важнійші події.

„АРМІЯ АРХ. КАРЛА: В Карпатах, а головно в околиці Дорна Ватри, відбуваєть ся від часу до часу перестрілка".

РОСІЙСЬКИЙ РАПОРТ.

ПЕТРОҐРАД, 2. падолиста. — Російський ґенеральний штаб доносить:

„Над Стоходом, в околиці Витонязя, Михайлівки і Александровска, розвиваеть ся завзята битва. Перші напади неприятеля на наші становища коло Витонязя були відбиті, однак пополудни перевів неприятель після довшого бомбардованя четвертий напад і заняв наші передні окопи на західнім березі Стохода.

„В неділю погиб полковник Поздняк, з причини смертельної рани, яку відніс на поли битви".

НУЖДА І ГОЛОД В РОСІЇ.

ЛОНДОН, 2. падолиста. — **„Брак средств поживи в Росії прибирає з кожтим днем щораз більші розміри,** — доносить петроґрадський кореспондент до лондонської часописи „Таймс". — **Дебата на засїданю буджетової комісії думи, яке відбуло ся в середу, вказує, що нема жадного сумнїву, що положенє в Росії є дуже поважне. Передівсїм показуєть ся конечностию, яка не терпить жадної проволоки, узглянднити страшне положенє робітничої кляси, щоби відвернути велике лихо, яке грозить Росії.**

„Буджетова комісія згодила ся, щоби контролю над средствами поживи віддати окремому департаментови. Дальше члени комісії домагають ся визначеня сталих цін за збіже, обуву, одіж, нафту, мило і прочі щоденні артикули. Вкінци члени комісії домагали ся, щоби земства й инші орґанізації взяли участь при закупнї і помагали при транспортї средств поживи".

ВІЙНА З РУМУНІЄЮ:

НА ПОЛУДНЕ ВІД ПРОСМИКА ПРЕДАЛЬ СОЮЗНІ ВІЙСКА ЗДОБУЛИ 10 ГАРМАТ І 17 МАШИНОВИХ КРІСІВ.

БЕРЛІН, 1. падолиста. — **На захід від шляху, який веде через просмик Предаль (на румунсько-семигородській границї) австрійсько-угорські війска віднесли великий успіх. Їм удало ся переломити боєву лінію Румунів і здобути 10 гармат та 17 машинових крісів.**

Впрочім положенє не змінило ся.

Урядовий звіт звучить:

„АРМІЯ ФАЛЬКЕНГАЙНА: На захід від зелїзничого шляху, який переходить через просмик Предаль (на полудневий захід від Кронштаду) австрійсько-угорські полки переломили румунську боєву лінію, здобуваючи 10 гармат і 17 машинових крісів.

„На полудневий схід від просмика Червоної Вежі наступ наших війск триває дальше.

„АРМІЯ МАКЕНЗЕНА: В Добруджі не зайшли жадні важнійші зміни".

РОСІЙСЬКИЙ ҐЕНЕРАЛ САХАРОВ ГОЛОВНИМ КОМАНДАНТОМ АРМІЇ ПРОТИ МАКЕНЗЕНА.

ЛОНДОН, 2. падолиста. — **Телеґрама з Букарешту доносить, що ґенерал Владимір Сахаров, комендант російських війск у Галичині, прибув нині до Букарешту, щоби обняти головну команду над румунсько-російськими війсками в Добруджі.**

Ґенерал Сахаров уходить за одного з найспосібнїйших командатів в російській армії. Підчас сегорічної офензиви в Галичині і на Волини Сахаров відніс цїлий ряд побід.

ЗАВЗЯТІ БИТВИ ЗДОВЖ ПОЛУДНЕВОЇ ГРАНИЦІ СЕМИГОРОДУ.

БЕРЛІН, 2. падолиста. — **Союзні війска мають у своїх руках всі просмики і гірські переходи здовж полудневої границї Семигороду. На тім цїлім боєвім фронтї союзні війска зводять боротьбу з Румунами на території румунській. До найбільшеї завзятої боротьби прийшло на полудне від просмика Предаль, в якій Румуни потерпіли тяжкі втрати.**

Урядовий звіт доносить:

„АРМІЯ ФАЛЬКЕНГАЙНА: Здовж східної границї Семигороду панує спокій.

„На полудне від просмика Предаль румунські війска перевели цїлий ряд протинападів. Наші війска відбили їх, завдаючи Румунам тяжкі втрати. В тїй боротьбі полонено 8 румунських офіцирів і поверх 200 жовнїрів.

„АРМІЯ МАКЕНЗЕНА: В Добруджі не зайшли жадні важнійші зміни.

„Російські кораблї острілювали від сторони моря пристань Констанцу, не вирядкуючи жадної шкоди".

МАКЕНЗЕН ПЕРЕВОДИТЬ НОВЕ УҐРУПОВАНЄ СИЛ.

ПЕТРОҐРАД, 2. подалиста. — З поля битви в Румунії доносять, що неприятель переводить нове уґрупованє своїх сил.

В останних днях замічено, що війска ґен. Фалькенгайна одержали нові сили і переводять загальний наступ на полудневій збочи Семигородських Альп. У військових кругах припускають, що неприятель робить приготовленя до великого наступу на Букарешт, який відбудеть ся рівночасно з двох сторін: від півночи і від полудня. Над Дунаєм нагромаджено велику скількість матеріялів, потрібних до будови мостів і переправи через ріку.

Румунський ґенеральний штаб робить заходи, щоби перешкодити намірам неприятеля.

—o—

ДРУГА ПОДОРОЖ ПІДВОДНОЇ ЛОДКИ ДО АМЕРИКИ.

НЮ ЛОНДОН, КОНН., 2. падолиста. — **Великий німецький підводний корабель „Дайтшлянд", відбувши свою другу подорож з Німеччини до Америки, а трету з ряду подорож через Атлантійський океан, спочиває від вчера рана спокійно в недавно побудованих доках товариства „Форвардінг Ко." Корабель „Дайтшлянд" вже третий раз потрафив передістати ся через кордони англійських і фрянцуських воєнних кораблів.**

Нещаслива пригода опізнила відїзд о 10 днів.

Капітан Кеніґ заявив, що мав надію відплисти з Бремен ще 1. жовтня. Однак з причини ушкодженя, яке корабель відніс в наслїдок зудару, мусїв повернути назад до пристани, щоби перевести направу. Се спізнило відїзд корабля о 10 днів.

21 днів дороги.

Цїла дорога з Бремен до Ню Лондон тривала 21 днів (перша подорож — 16 днів, перший поворот — 23 днів). Підчас подорожи море було дуже неспокійне. Поза те корабель не мав жадних инших трудностий. Залога складаєть ся з капітана Кеніґа і 25 моряків.

Набір вартости 10 мілїонів долярів.

Велике здивованє викликала заява кап. Кеніґа, коли він подав вартість набору свого корабля на 10 мілїонів долярів. (Вартість набору підчас першого приїзду виносила всего 1 мілїон долярів). Загально припускають, що крім фарб і ліків находить ся значна скількість вартісних паперів і дорогоцїнностий. Корабель привіз також почту для німецької амбасади, яка міститв ся в трох мішках. Почту відвіз один з офіцирів особисто до амбасади.

„Дайтшлянд" зовсїм закритий.

Тисячі цікавих мешканців залягають доки, щоби побачити „Дайтшлянд". Однак „Дайтшлянд" так закритий зі всїх сторін, що його не можна побачити. З двох сторін заслонюють його маґазини компанії, з третого боку корабель „Вілгед", а з четвертого висока, спеціяльно в тїй цїли побудована стїна.

Корабель як ніч так день стереже варта. Крім мейора міста і урядників пристани нікого на корабель не впущено. Залога підводного корабля заняла догідні кватири на кораблї „Вілгед".

Корабель „Бремен" правдоподібно пропав.

Зі слів капітана Кеніґа і деяких инших людий залоги „Дайтшлянду" виходить, що „Бремен" правдоподібно потонув. Після їх оповіданя „Бремен" мав виїхати з пристани в Бремен ще 26. серпня. Вправдї „Бремен" мав запас живности і опалового матеріялу на 60 днів, однак надія на нього дуже мала. Припускають, що з якихось причин „Бремен" затонув, однак уважають за виключене, щоби він дістав ся в руки неприятеля.

Третий підводний корабель „Америка" находить ся ще в пристани; його будова ще не зовсїм викінчена.

ВІЙНА У ФРАНЦІЇ:

НІМЦЇ ОПОРОЖНИЛИ ФОРТ ВО.

БЕРЛІН, 2. падолиста. — Німецький ґенеральний штаб доносить:

„З причини, що наші становища в околиці форту Во (під Верденом) були виставлені на сильний огонь неприятеля, наші війска опорожнили форт в ночи з вчера на нині, висадивши важнійші части укріплень у воздух".

—o—

НОВИЙ АВСТРІЙСЬКИЙ КАБІНЕТ.

ВІДЕНЬ, 1. падолиста. — Часопись „Вінер Цайтунґ" оголосила зміст відручного письма цїсаря до президента міністрів, д-ра Кербера, яке містить отсї іменованя міністрів:

Міністер справедливости: др. Франц **Кляйн.**

Міністер краєвої оборони: ґенерал барон Ф. фон **Ґеорґі.**

Міністер просьвіти: барон **Гусарек** фон Гайнляйн.

Міністер публичних робіт: барон **Трнка.**

Міністер внутрішних справ: барон **Шварценав.**

Міністер торговлї: др. Франц **Штібраль.**

Міністер фінансів: Карло **Марек.**

Міністер зелїзниць: ґенерал-майор Ернест **Шайблє.**

Міністер рільництва: ґраф **Клянмартіні.**

Міністер без теки: Мих. **Бобжиньский.**

—o—

ВОЄННІ КОШТИ ВИНОСЯТЬ ДЕННО ПЕРЕСЇЧНО 105 МІЛЇОНІВ ДОЛЯРІВ.

Після точних зіставлень видатків воюючих держав, виносили вони в першім році війни 17½ мілїярдів долярів. В другів році зросли вони на 28 мілїярдів долярів. Коли війна потриває ще цїлий третий рік, кошти будуть виносити 30 мілїярдів. Разом за три роки 75½ мілїярдів долярів.

Найбільші воєнні кошти має Анґлія. На підставі урядових звітів поодиноких держав денні пересїчні воєнні кошти поодиноких воюючих держав представляють ся як слїдує:

Анґлія	$25,000.000
Франція	18,000.000
Росія	16,000.000
Італія	7,000.000
Румунія	2,000.000
Бельґія і Сербія	2,000.000
Разом	$70,000.000
Німеччина	$21,000.000
Австро-Угорщина	11,000.000
Туреччина і Болгарія	3,000.000
Разом	$35,000.000

Воєнні кошти всїх воюючих держав разом виносять денно пересїчно 105 мілїонів долярів, причім кошти центральних держав є о половину меньші від коштів сторони противної.

Коли би війна потягнула ся через третий рік, тодї воєнний довг, числячи на кожду особу, жиючу у воюючих державах, виносив би пересїчно 202 долярів на голову.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
In Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

З біжучої хвилі.

Із наспівшої тут телєґрами показує ся, що до нового австрійського кабінету (під проводом д-ра Кербера) входить 11 міністрів, включно з президентом Кербером. В склад кождого австрійського кабінету входили окрім инших міністрів також т. зв. міністри-краяни (німецький, чеський і польський), але в кабінеті д-ра Кербера таких міністрів уже нема. Натомісць є лиш один міністер без теки, а іменно бувший намісник Галичини Мих. Бобжиньский.

———

З Берліна доносять до Америки через Сейвіл (бездротна телєґрама з 2. падолиста), що анґлійські і француські власти сконфіскували в протягу 9 місяців (від 19. грудня 1915 до 30. вересня 1916) 24.200 почтових мішків з Німеччини і 16.800 почтових мішків до Німеччини. Разом сконфісковано отже 41.000 мішків. З усеї тої почти доручено адресатам лиш дуже маленьку частину, а решта — пропала!

———

Анґлійський тижневник „Ді Нейшен" доносить, що лондонський цензор сконфіскував перед кількома днями одно слово, написане сьвятим апостолом Павлом. Річ мала ся так: Пенсильванійські квакри устроювали собі місійне сьвято. На се сьвято вислав привітну телєґраму один анґлійський квакер, а закінчив її 16-тим стихом з 3-тої глави другого посланія св. апостола Павла до Солунян: „Сам же Господь мира нехай дасть вам мир завсїди всїми способами". Хоч ся телєґрама була призначена для миролюбивих квакрів, проживаючих у незахоплених доси війною Злучених Державах, строгий лондонський цензор вичеркнув слово „мир", бо воно — навіть в устах св. Павла — уважаєть ся зрадою держави... З того виходить, що анґлійським горожанам не вільно вживати слова „мир" навіть тоді, коли вони наводять його із сьвятого письма. Характеристична подія!

———

Російська кольонія в Анґлії внесла до заряду анґлійських шкіл письмо, в якім домагаєть ся обовязкового заведеня російської мови в школах. Домаганє се є тим характеристичне, що відразу остерігаєть ся в нім, аби на учителів не брати Жидів і людий поступово-демократичних поглядів, бо „Жиди не вміють добре російської мови", а „поступові демократи готові загрозити внутрішному спокоєви анґлійського правительства".

———

В одного француського полоненого найдено лист з датою 9. вересня, походячий з Парижа. Між иншим містять ся в листї отсї уступи:

„Коли би Ти знав, Дорогий Приятелю, яка страшна різня відбуваєть ся під теперішну пору над рікою Сомою! Дуже страшні річи. Коли би Ти міг побачити: в Парижи і инших містах видно на кождім кроці самих калїк без ніг, без рук, без очий, без носів, або щок — годі дивити ся. Зрозумій, як сильних треба нервів, аби на те все глядїти.

„Щоби Ти знав, кілько людий згинуло під Верденом лише за один день, дня 22. лютого! Богато молодих жовнїрів, які поприходили на урльоп, не хотїли вертати за жадну цїну на боєвий фронт під Верденом. З річників 1914 і 1915 вже мало що лишило ся, а 1916-тий річник вже значно зменьшив ся. Богато людий в жалобі. Дуже сумно".

———

„Ми розпочали війну, але не є всилї її скінчити" — говорив соціялїст Едвард Бернштайн підчас дебати в нїмецькім парляментї, як се доносять вісти з Берлїна. У своїй дальшій промові Бернштайн вказав на те, що обовязком Німеччини є положити конець війнї, щоби спасти людство від страшної катастрофи, яка з кождим днем стає грізнїйша. Одинокий успіх, який принесла війна, се втрати в людськім матеріялї: **4½ міліона убитих, 3½ міліона калїк і 11 міліонів ранених.**

ПРОМИСЛ У БОРОТЬБІ З АЛЬКОГОЛЇЗМОМ.

Як всюди, так і в Злучених Державах алькоголїзм оказав ся для людий і держави грізним явищем. Нинї майже кожда держава, хоч з розпродажі алькоголю має шалені зиски, придумує над способами, якими можна би за всяку цїну викоренити алькоголїзм.

Вже три способи боротьби пробовано, щоби в Злучених Державах знищити алькоголїзм.

Першу боротьбу з алькоголїзмом провадила **церква**, котра сьвященичими проповідями старала ся відтягнути людий від пиянства.

Відтак боротьбу алькоголїзмови виповіла **наука**. Наука і медицина почали показувати всьо зло і всю огиду, яку спричинює алькоголїзм.

Вкінци до боротьби з алькоголїзмом виступив **промисл**. І ся остання боротьба видала найобильнїйші результати. Сильний американський промисл поставив собі за цїль викоренити алькоголїзм і на тій основі почала ся боротьба промислу з алькоголем. Боротьба провадила ся не дорогою постепенного розвою; промисл почав насильну боротьбу проти алькоголїзму. Робітник, котрий віддавав ся пиятицї, не міг дістати нїде працї. Така метода боротьби оказала ся дуже корисною.

Нинї Американцї з подивом пригадують собі се, як 30 лїт тому алькоголь був невідступним товаришем робітника. Зелїзничий машиніст, від котрого залежить житє тисячок людий, був все пяний. Впивали ся і начальники зелїзничих двірців і кондуктори і вся зелїзнича служба. Через се було богато катастроф. Статистика виказує, що пересїчні зелїзничі катастрофи були спричинені через недогляд і недбальство зелїзничої служби. Нинїшна служба по зелїзницях — се явище послїдних двох десяток лїт.

Наука сказала також своє слово: **алькоголь, коли його навіть дуже мало уживаєть ся, є отруєю, яка постепенно затроює людський орґанїзм.** Алькоголь здержує всї функції чоловічого мозку: притуплює память і сьвідомість та ослаблює всю нашу нервну систему.

Прихильники алькоголїзму голосять, що „випивши чарку, то так, як би на сьвіт народив ся", що „алькоголь вливає нове житє в чоловіка, додає енерґії та ентузіязму". Сї твердженя є брехнею. Учені медики доказали цифрами, що **алькоголь є убийчим средством! Алькоголь се — отруя, яку чоловік добровільно випиває, затроюючи собі тїло і душу!**

Страшним ударом для алькоголїзму була (і є ще тепер) соціяльно-економічна реформа, яку введено в житє в послїдних роках. Ся реформа — се **примусове асекуроване робітників від нещасливих випадків.**

Статистика виказує, що найбільше нещастє в часї працї спричиняло пиянство. Пяні люди ставали до машин і деколи таки гинули межи їх колесами чи трибами. Закон не питав, з якої причини наступило нещастє. Закон приказував властителеви фабрики платити родинї убитого відшкодованє. Тепер властителї фабрик і взагалї всїх підприємств зрозуміли причину тих частих случаїв нещастя і не хотять принимати до працї людий, які любують ся в пиятицї. Нинї кождий чоловік, що хоче дістати занятє при зелїзници, мусить присягнути, що не вживає і не буде вживати алькоголю. Хто-ж присягнув, а не дотримав присяги, той тратить роботу і мусить заплатити ще окрему грошеву кару. Нинї найменьше 2,000.000 зелїзничих робітників є людьми тверезими. За приміром зелїзничих компаний пійшли й инші великі підприємства.

Досьвіди доказали, що з кождих 10 тверезих робітників 9 проживає в добробутї. Їх родини жиють о сто процент вигіднїйше ніж родини тих, що уживають алькоголь. Кождий ворог алькоголю жиє 15 лїт довше ніж приятель алькоголю. Алькогольники жиють пересїчно 45 лїт.

Боротьба промислу з алькоголїзмом видала такі результати, що коли вона буде так дальше продовжати ся, то за яких 10 до 15 лїт можна сподївати ся цїлковитого викоріненя алькоголїзму в Злучених Державах.

ПЕВНІСТЬ ФРАНЦІЇ ЩОДО ПОБІДИ Її СОЮЗНИКІВ ЗАХИТАНА.

Надії Франції і її союзників на побіду скріпили ся, коли Румунія виступила по їх сторонї, виповідаючи війну центральним державам. Колиж однак перші два місяцї війни принесли сильне пораженє Румунії, надії на побіду розвіяли ся і певність на успішний вислїд війни зістала сильно захитана.

У Франції починають вже приходити до переконаня, що мрія — зовсїм знищити і зробити Німеччину та Австро-Угорщину не така легка, а навіть неможлива до здїйсненя.

Француський нарід огорнула зневіра. Про се сьвідчать численні артикули в щоденній і місячній француській пресї.

Дуже характеристичний артикул помістила часопись „Аксіон Франсез". Автор обжаловує француське правительство і часописи за те, що вони постійно обманювали нарід про правдиве воєнне й економічне положенє своїх союзників і противників, представляючи положенє своїх союзників завсїди яко знамените, а положенє Німеччини і Австро-Угорщини в як найнекориснїйшім сьвітлї.

Між иншим ґоворить ся в згаданій статї отсе:

„Тепер воно не дасть ся заперечити, що донесеня про розбитє сили Німеччини були зовсїм пересолені. Народови, який нинї бореть ся, почавши від Фляндрії аж до Воґезів, і від Балтійського моря аж до Оршови, не бракує анї жовнїрів; анї воєнних матеріялів, анї средств поживи.

„Таксамо за богато вірили ми вістям про цїлковите вичерпанє Австро-Угорщини. Вже перед роком запевняли нас, що цїсар Франц Йосиф не має нїодного жовнїра, опираючи ся на достовірности російських звітів про втрати Австрійцїв.

„Вже перед кількома місяцями запевнювали нас Москалї, що здобутє Галича, Львова і Ковля є лише питанєм короткого часу. Тимчасом минають місяцї за місяцями, а російські війска анї на крок не поступили дальше наперед.

„Наслїдком таких донесень є те, що нарід зовсїм перестав вірити часописям. Неправдиві вісти неприятеля не ослабили. Тимчасом дїйсність показує, що ще довго треба би ждати, заки неприятель дїйде до таких втрат, які ми самі потерпіли".

* * *

Французи признають, що Німцї через приміненє нових метод у воєнних операціях свою боєву лїнію значно скріпили.

Бувший француський міністер Гербет заявив отсе:

„Німецький ґенеральний штаб уміє в чудовий спосіб роздобути собі нові війска, конечні до переводженя воєнних операций. Він зменьшує силу полків піхоти, а скріпляє ними силу полків артилєрії. При такій методї неприятель умів довести до того, що на оборону довгого на 12 кільометрів фронту вистарчає йому зовсїм одна дивізія піхоти.

„Як сильно потрафили Німцї розвинути виріб оружа й амуніції, про се сьвідчить найлїпше сей факт, що в жовтни продукція сталї зросла на 390.000 тон в порівнаню з 295.000 тон у сїм місяци попередного року. Заява Гінденбурґа, що Німеччина не знає чисельної переваги, не була перехвалкою. Було би нерозумно з нашої сторони ще довше вірити всяким голосам про вичерпанє й ослабленє Німеччини. Ми можемо лише тодї побідити, коли бодай подвоїмо продукцію амуніції. Але як се осягнути?"

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ в Джерзи Сіти.

Не забудьте, джерзисітські Українцї, що нинї (в суботу, 4. падолиста) у Вашій громадї велике народне сьвято: УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ. Через цїлий день відбувають ся збірки жертв по улицях міста, о 2-гій годинї пополудни розпічнеть ся ВЕЛИЧЕЗНИЙ ПОХІД, а по походї відбудеть ся у великій салї „Елкс" (на розї улиць Гендерсон і Йорк) ВСЕНАРОДНЕ ВІЧЕ, на котрім буде промовляти п. Гр. Семешко і инші бесїдники.

Кождий джерзисітський Українець і Українка повинні відсьвяткувати сей день так, аби з того була загальна користь. СПОВНІМ ВСЇ ДО ОДНОГО СВІЙ СЬВЯТИЙ ОБОВЯЗОК!

Богдан Лепкий.

СІЛЬСЬКА ЦЕРКВА.

Низенька церква за селом
Між липами старими.
Округла баня, мов шелом
Вилискуєсь між ними.

Ікони в церкві на дошках
В старім іконостасї.
Сьвічки в високих сьвічниках
При Матінцї й при Спасї.

Хтось запалив їх. Ось горять,
Мов зорі опівночи.
Жемчугом ризи мерехтять,
Сіяють Божі очи.

І дивлять ся на мене так
Прихильно, так любовно,
Що сам не знав, коли я кляк
І похиливсь безмовно.

* * *

Я бачив у своїм житю
Богато творів штуки,
Та я до тих ікон біжу
В думках і взношу руки.

ПРАВДОМОВНІСТЬ МОЛОДІЖИ.

Дітроїтський судія Гірлберт по довголїтній судовій практицї переконав ся, що словам мущини можна скорше повірити ніж словам женщини. „Хлопцї — каже Гірлберт — говорять в судї все правду, натомісць дївчата рідко коли".

В 1915 роцї перед ним, яко судією для малолїтних, ставило ся 1.400 хлопцїв. Всї вони кромі 8-ох, говорили правду. Ставило ся також богато дївчат, але всї вони, з малими виїмками, говорили неправду. Дївчата признають ся звичайно до тих правд, про які є переконані, що й суд про них знає; натомісць хлопцї рідко коли задержать щонебудь в тайнї. Заарештовані хлопцї збувають свій час тим, що пригадують собі всї факти, щоби відтак виступити з ними перед судією, а заарештовані дївчата переводять в арештї час над уложенєм плянів, якими можна би найлїпше ошукати судію.

Таке твердженє противорічить, здаєть ся, дотеперішним поглядам зглядом правдомовности у молодіжи обох полів. Але що-ж робити. Треба слухати дальше, що буде говорити судія Гірлберт. Він радить, аби переконати ся, за що є арештовані хлопцї, а за що дївчата.

„Проступки одних і других — каже Гірлберт — є відмінні. Рідко коли трафить ся, щоби дївчину оскаржено о крадїж, або о бійку, яка у хлопцїв стоїть на деннім порядку. Судові справи дївчат переводить ся звичайно на тлї моральности. Се цїлком природно, що молода дївчина не радо признаєть ся до того, що після неї уважаєть ся непростимим гріхом. Відносить ся се головно до тих, що перший раз зблудили, бо грізний заказ, який суспільність вщіплює в душу кождої дївчини, лежить у таких дївчат ще глибоко. Отже страх грає тут головну ролю. Страх, аби инші женщини не критикували її поступку, допроваджує дївчину до того, що вона плете словами неправди і неправдою стараєть ся оправдувати закиди".

Зі словами судії Гірлберта годить ся вповнї судія Арнольд з Шікаґо. Він ще більше висьвітлює сю справу. „Коли хлопець — каже судія Арнольд — є вже застарий, аби його справу розбирав суд для малолїтних, то аж тодї він тратить то переконанє, що правда є найбільшою обороною перед судом. Старші кримінальники говорять вже неправду".

Що молоді хлопцї говорять правду, то причиною того є головно самі судії. Іменно судія відносить ся до них дуже прихильно, а хлопцям здаєть ся, що судія є їх приятелем і що злочин їх не є так великий, аби судія покарав їх за нього.

Арнольд переконав ся також, що у дїтий, таксамо як у диких людий, правда залежить від особистого уподобаня, т. зн.: приятелеви говорить ся правду, а неприятеля оббріхуєть ся. Рідко коли трафляєть ся, щоби дїти оббріхували того учителя, котрого вони люблять.

Роблено навіть досліди з ґрупою мущин і женщин, хлопцїв і дївчат, аби переконати ся про їх точність яко сьвідків. Показало ся, що мущини при зізнанях є більше осторожними і є здібнїйшими відріжнити причини від наслїдків, а се є найважнїйша кваліфікація кождого сьвідка.

Про вислїди сих спостережень писало ся богато в „Джорнал оф ді Амерікен Інститут оф Крімінал Ло енд Крімінолоджі" (за марець 1916 року). В тім самім журналї Марія М. Бартелм помістила обширну розвідку, в якій оправдує женщини і пояснює причини, задля яких вони говорять неправду. Марія М. Бартелм є судією для жіночих справ в Шікаґо, Ілл. Вона каже, що як довго суспільні закони будуть инакше відносити ся до мущин, а инакше до женщин, так довго від сих послїдних не можна сподївати ся правдомовности.

„Сьвіт — каже Марія М. Бартелм — повинен за неморальні проступки картати однаково і дївчат і хлопцїв, бо тих проступків сама дївчина не може поповнити. На тлї моральности дївчина так довго не буде правдомовною, як довго мущина буде носити ся з наміром звести її на злу дорогу. За плечами тих мущин і хлопцїв, котрі звели дївчину на злу дорогу, стоять мами, які нїколи не подумали про те, що синів треба поучувати щодо відвічальности вітцївства.

„Щоби оминути небезпеку, яка грозить суспільному здоровлю і моралї, треба усунути шкідників моралї і віддати їх до домів поправи. Не перебирати, чи се хлопець, чи дївчина, бо вони обоє заслугують на однакову кару. Для тої молодіжи, що ще не є здеморалізована, треба конче закладати школи і поучувати їх про страшні наслїдки молодечої нерозваги".

Всї висше наведені судії годять ся з тим, що хлопцї є більше правдомовні ніж дївчата. Але є й причини, що змушують дївчат говорити неправду. Ті причини не повинні істнувати, а сього нїхто не потрафить усунути, лише сама молодіж при помочи старших.

Гр. Семешко.

З СИБІРСЬКИХ СПОГАДІВ.

(Передрук заборонений).

45. Степан Кляве.

Степан Кляве, селянин маленького села Кузниця, громади Ґарнек, новорадомського повіту, петровської ґубернії.

Йому 43 роки; він жонатий, має жінку і сина, 15-літного хлопця. Дома у себе має хату, ґрунт і невелике хазяйство, але 5 літ перед засланєм служив управителем мастку дідича Едварда Ренке.

Головним управителем всїх мастків Ренке був шваґер дідича, камергер Височайшого двора, Адам Михальский.

На чиїсь-то донос Адам Михальский був арештований скоро після вибуху війни і обвинувачували його в орґанїзації горожанського комітету.

Рівно через пять днів після арешту Михальского, а іменно 23. падолиста 1914 р., приїхав в масток „Ґарнек", котрим управляв Кляве, жандармський підполковник Малїновський і, закликавши Кляве, сказав йому, що 24. падолиста в місті Холмі відбудеть ся суд над Адамом Михальским і що він, Степан Кляве, покликуєть ся на засїданє того суду, яко сьвідок і через те мусить зараз же їхати в Холм, разом з ним, підполковником Малїновським, на його автомобілю.

Хата Кляве від мастку „Ґарнек", котрим він управляв, була близенько, всього за одну верству, але підполковник Малїновський не пустив його до дому навіть на пів години, щоб попередити про виїзд у Холм жінку і перебратись у чисте убранє.

Ся строгість, а також і посніх підполковника, з яким він устроїв свій виїзд з мастку, запевнили Степана Кляве, що він попросту арештований, але підполковник Малїновський, котрого він прямо про се запитав, енерґічно запротестував і заявив, що він, Кляве, є тільки сьвідком, однак замісць до Холму повіз Кляве в Незнановіце (великий масток) келецької ґубернїї, де тодї стояв штаб армії.

С. Кляве, побачивши, що тут щось то не так, запитав Малїновського, чом його привезли в Незнановіце, а не в Холм.

— Вас тут буде допитувати ґенерал Еверт, — відповів Малїновський.

Однак ґенерал Еверт не допитував Кляве і його на другий день під вартою кріпостного жандарма відвезли в Кельцї.

Там Кляве переночував, правда, в приватній хатї, але під вартою жандарма, яко арештований. Слїдуючу ніч ночував Кляве в Івангородї і врешті 27. падолиста його привезли в Холм і зараз же повезли в штаб, але там сказали, що ніякої справи Кляве у них нема, і що їм робити з Кляве і на що його привезли в штаб — зовсїм не знають і нарештї порадили вартівникам відвести Кляве до жандармської управи.

Ті так і зробили. В жандармській управі їх зустрів підполковник Іванов.

— Господин Кляве? Сїдайте, пожалуйста! — запросив підполковник Іванов і зараз же розпочав допит.

— З уваги, що ви, господин Кляве, на своїй службі залежите від головного управителя Адама Михальского і повинні були робити все, що він вам приказував, та за сї свої вчинки ви відповідати не можете і не повинні, то через те, не боячись нічого, розкажіть менї всю правду, що там у вас було.

Кляве сказав, але відповідь його не вдоволила підполковника Іванова.

— Та ви-ж, Кляве, все тут менї брешете! — закричав підполковник. — Як що ви менї не скажете дїйсної правди, я прикажу вас повісити! Що у вас було?

— Нїчого у нас не було, — відповів Кляве. — Не було ніяких комітетів і сам Михальский, о скільки його дїяльність проходила на моїх очах, ніяких комітетів не закладав, а лише подав, разом з поважними людьми нашої громади, заяву ґуберна̀торови, в котрій дїйсно говорило ся, що для піддержаня порядку в нашій місцевости горожанські комітети потрібні, а більше, хоч і повісьте, я нічого не знаю.

Підполковник Іванов знов кричить:

— Що ви менї тут розказуєте: ґуберна̀торови, ґуберна̀торови... Ви лучше розкажіть правду про таємні комітети... Майте на увазї, що менї стоїть тільки приказати і вас зараз же повісять за те, що не говорите правди!

— Підполковник Іванов — говорив менї Кляве — все домагав ся, щоб я говорив щонебудь проти Михальского; я-ж говорив тільки те, що бачив і що знав, і се дуже не задовольняло Іванова.

Нарештї все те, що я говорив, записано в протокол, котрий я підписав. Тут же менї підполковник Іванов сказав, що мене тимчасово засилають в місто Ярославль над Волгою. На чиє розпоряджене мене засилають, — того Іванов менї не сказав. Тут таки я довідав ся, що разом зі мною засилають в Ярославль ще 5 людий.

Всього, до висилки, ми жили в Холмі 5 днів і мешкали в готелю. Перші чотири дні нас вартував жандарм, а на 5-тий день жандарма змінив поліційний урядник, котрий і повідомив нас, що з сего часу нас перенесли від жандармів під роспоряджене ґубернатора.

Позаяк ніхто з нас не знав, за що нас висилають, то ми, перебуваючи в готелю більше-меньше вільно, закликали до себе адвоката Іваницького, але то був якийсь лайдак. Забрав у нас 50 рублїв нїби за клопіт. Він прибіцяв, що завдяки своїм знакомствам, як в штабі так і в ґуберніських сферах, він дібєть ся нашого увільненя від висилки, але нічого не зробив і лише пашкодив нам, бо через нього нас усїх мало що не перевели з готелю до тюрми. Гроший він нам, само собою розуміє ся, не звернув.

На шестий день нас усїх під вартою одного поліцая повезли на засланє в Ярославль. Їхали ми на власний кошт, вільно, в звичайнім поїздї.

В Ярославлї, в самім містї, ми прожили спокійно і зовсїм вільно шість тижнїв, але прикро було нам, що ми не знали, за що нас вислали. Один з нашої компанії — учитель, Поляк Жулковский — пійшов був до ґубернатора, маючи на гадцї просити його, щоб позволив перебратись з Ярославля в якенебудь инше місце, близше до дому, бо в Ярославлї житє дорого коштує.

Але Жулковского до ґубернатора не допустили. Секретар канцелярії ґубернатора, довідавшись про цїль візити до ґубернатора, сказав йому:

— Коли вам тут житє дорого коштує, то поїдете на Сибір, до ґубернїї томської!

В тойже самий день нас всїх арештували і, продержавши в тюрмі 5 днів, завізвали їхати на місце нового засланя, до ґубернїї томської, на власний кошт, а щоб ми з дороги не повтїкали, до нас приставили двох вартівників, котрим ми мусїли оплатити подорож з власних коштів.

В село Чигору, Нарімського краю, Степан Кляве прибув 29. січня 1915 р.

В маю того-ж таки року він подав просьбу командуючому арміями Юго-Западного фронту, ґенералови Н. І. Іванову, і міністрови справ внутрішних, щоб переглянули його справу.

На початку вересня від ґенерала Іванова прийшла відповідь, що справа Кляве не може були переглянена, а через два тижнї наспіла відповідь і від міністра справ внутрішних, котрий увільнив Кляве від засланя і позволив йому вибрати собі місце для житя скрізь в Росії, але поза межами місцевостий, оголошених на воєннім станї.

Ся відповідь наспіла в Нарим ще в вереснї, але поки пристав Вальтер зібрав ся повідомити про се Кляве, через Нарімський край пройшли останні пароходи і Кляве мусїв залишитись на осїнну розкаль в Чигорі.

Привезли його в Томск по першій зимовій дорозї аж 4. падолиста.

Якраз на той час, як привезли Кляве в Томск до повітової поліції, справника Пелїошевського в поліції не було, а помічник справника, Вишневський, без справника не хотів випустити Кляве. Два дні не було Пелїошевського в поліції і два дні Кляве держали під арештом в поліційній тюрмі.

Степан Кляве оселив ся в самім Томску, де скоро найшов собі добру посаду.

АФОРИЗМИ.

Той є нашим приятелем, що і в нещастю товаришить нам.

—o—

Аж в старости чоловік пізнає свою молодість і щойно тодї може оцїнити її вартість.

Коли в молодости чоловік не поборе своєї пристрасти, то на старість ся пристрасть поборе чоловіка.

—o—

Осїдок гордости, тої безсмертної душевної хороби, находить ся в голові, а лік на неї є в серци.

ПРОТОКОЛ

з річного засїданя головного уряду У. Н. Союза відбувшого ся в днях 9, 10. і 11. жовтня 1916 р., в домі У. Н. Союза під числом 83 Ґренд стр., Джерзи Сіти, Н. Дж.

—o—

(Конець).

Третий день засїданя, 11-го жовтня 1916 р.

Точно о годинї 9-тій рано головний предсїдатель Д. Капітула отворив засїданє, а головний рекордовий секретар М. Угорчак перечитав імена всїх членів головного уряду, а відтак протоком із засїданя з попередного дня. По перечитаню протоколу і по короткій дискусії на поставлене і поперте внесенє ухвалено одноголосно приняти сей протокол до відома.

Після того здавав звіт предсїдатель контрольної комісії Ю. Павчак з діловодства „Просьвітної Комісії". Він заявив, що звіти уряду „Просьвітної Комісії", а іменно предсїдателя, секретаря і касієра є правдиві і що контрольна комісія, перепроваджуючи контролю в офісах У. Н. Союза, рівночасно перепроваджувала контролю в офісах „Просьвітної Комісії". Книгове діловодство знайдено в порядку, з виїмком позицій в книзї секретаря за побиранє платнї за редаґованє „Цьвітки". На поставлене і поперте внесенє ухвалено приняти звіт заряду „Просьвітної Комісії", а то: предсїдателя, секретаря і касієра до відома.

На поставлене і поперте внесенє ухвалено звіт контрольної комісії, дотикаючий ся заряду „Просьвітної Комісії", приняти як був предложений, з тим додатком, щоби секретар „Просьвітної Комісії" втягнув до касової книги тої-ж „Комісії" ті гроші, які взяв додатково з каси „Свободи" за редаґованє „Цьвітки", та щоби на будуче вписувано до касової книги „Просьвітної Комісії" всї позиції до приходів, без огляду на се, з яких жерел і в якій формі вони неприходилиб, та щоб касові позиції в книгах були ведені ясно.

На поставлене і поперте внесенє одноголосно ухвалено приняти внесенє Н. Ваверчака в справі друкованя книжочок „Просьвітної Комісії", котрий був поставлений і попертий на попереднім засїданю.

На поставлене і поперте внесенє одноголосно ухвалено, що завідатель „Свободи" має платити Українському Народному Союзови три процент від пожички, яку взяв на запас паперу, в сумі $3.000.

На поставлене і поперте внесенє одноголосно ухвалено, щоби членам У. Н. Союза дати даром календар У. Н. Союза на рік 1917.

З черги приступлено до дискусії над становищем, яке має або мав би заняти У. Н. Союз на будуче супроти „Федерації Українців у Злучених Державах", т. є., чи має У. Н. Союз бути заступлений в Федерації, чи ні.

На поставлене і поперте внесенє ухвалено, що екзекутивний комітет У. Н. Союза має навести піднесені проти Федерації заміти, а то: невиконанє ухвал, які повзяв Сойм, зведенє напряму дїяльности на вузкопартійну політику, виступи поодиноких головних урядників Федерації проти орґанїзації У. Н. Союза, її орґану, урядників і т. п. і на сїй підставі домагати ся усуненя тих всїх закидів протягом 30 днів від дня внесеня тихже, або відкликати своїх представителїв і виступити з Федерації Українців.

На поставлене і поперте внесенє ухвалено, щоби дописи, які будуть приходити до „Свободи" на сьвящеників, чи на инші особи, наперед у відповідний спосіб провірити, щоб не заводити непотрібних полємік.

На поставлене і поперте внесенє ухвалено, щоби відвічальний редактор „Свободи" був бондований в бондовій компанії в сей спосіб; аби така компанія ручила за всякі прецесові провини („лайбелс") своїм бондом. Колиж бондова компанія не схоче такого бонду дати по умиркованій цїнї, то редактора від бонду, ухвалено звільнити.

На поставлене і поперте внесенє ухвалено звільнити касієра „Просьвітної Комісії" від бонду, позаяк в касї тоїж комісії нема на стільки капіталу, щоби треба касієра бондувати.

На підставі внесених просьб і лїкарських сьвідоцтв на поставлені і поперті внесеня ухвалено запомоги з фонду убогих слїдуючим членам У. Н. Союза:

Мудрий Іван, від. 2 .... $50.00
Маціринський Василь, від. 91 .... 25.00
Ґбур Николай, від. 102 .... 25.00
Суханьчак Григорій, від. 133 .... 50.00
Сеньків Іван, від. 168 .... 25.00
Оресик Яким, від. 170 .... 50.00
Лукач Андрій, від. 175 .... 25.00
Бараняк Олекса, від. 198 .... 50.00
Никулич Іван, від. 205 .... 25.00
Михайлів Василь, від. 288 .... 50.00

На поставлені і поперті внесеня на підставі внесених просьб ухвалено з фонду народного У. Н. Союза зворотні стипендії на продовженє студій для слїдуючих членів У. Н. Союза:

Дурдела Михайло, від. 67 .... $100.00
Ґрановський Олександер, від. 221 .. 150.00
Фариняк Іван, від. 109 .... 100.00
Мельничак Петро, від. 28 .... 200.00

На поставлене і поперте внесенє ухвалено з фонду убогих У. Н. Союза $50.00 яко зворот коштів похорону по членї Дребот Теодор, від. 104 У. Н. Союза.

На поставлені і поперті внесеня ухвалено відкинути просьби отсих членів:

Нищот Дмитро, від. 41.
Ґерич Іван, від. 102.
Думанський Михайло, від. 174.
Кучма Ілія, від. 215.
Піддубчишин Кирило, від. 270.
Мончак Григорій, від. 276.
Малав Павло, від. 277.
Цогла Володимир, від. 336.

На поставлене і поперте внесенє ухвалено просьбу п. Володимира Коваля о уділенє йому стипендії відкинути, позаяк він не є членом У. Н. Союза.

На поставлене і поперте внесенє ухвалено підвисшити помічникови в офісї У. Н. Союза місячну платню о $10.00, почавши від 1. червня 1916 р.

На поставлене і поперте внесенє ухвалено приняти наново в члени У. Н. Союза Юрія і Юлію Карлицьких, котрі предложили потрібні письма і сьвідоцтва в своїй справі.

На поставлене і поперте внесенє ухвалено заплатити сьвященикови за відправлене богослуженя перед засїданєм головного уряду $25.00, дякови $10.00, а на церкву св. Петра і Павла в Джерзи Сіти $25.00.

На поставлене і поперте внесенє ухвалено, щоби редакційну працю „Просьвітної Комісії" сповняв член тої-ж комісії і зходив в склад редакції „Свободи", з тим, що в редакції „Свободи" має зменьшити ся одна редакційна сила.

На поставлене і поперте внесенє ухвалено, що коли би „Просьвітна Комісія" не представила свого члена до 30 днів від часу засїданя, то екзекутивний комітет У. Н. Союза припоручить сю працю відвічальному редакторови „Свободи".

На поставлене і поперте внесенє ухвалено, що редакція „Просьвітної Комісії" має зачату працю книжочок покінчити до кінця 1916 р.

На поставлене і поперте внесенє ухвалено виплатити присутним головним урядникам У. Н. Союза за 3½ дня дієти за час засїданя.

На поставлене і поперте внесенє припоручено гол. екз. комітетови практикувати приниманє нових членів до У. Н. Союза за половину вступного так, як і давнійше, т. є. від 1. сїчня 1916 р.

На припорученє гол. предс. Д. Капітули гол. рек. секр. Мих. Угорчак перечитав протокол засїданя з третого дня, котрий по короткій дискусії на поставлене і поперте внесенє одобрено і принято.

При кінци предс. Д. Капітула подякував присутним урядникам за їх взірцеве поведенє на засїданю підчас нарад а урядники висловили признанє предсїдателеви за знамените переведенє тих нарад.

По вичерпаню порядку дневного гол. предс. Д. Капітула замкнув засїданє о годинї 11-тій в ночи.

Джерзи Сіти, Н. Дж., 11. жовтня 1916 р.

Мих. Угорчак,
гол. рек. секр. У. Н. Союза.

ВИСИЛКА КАЛЕНДАРІВ

ДЛЯ ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

Сим повідомляєсь Вп. П. секретарів відділів У. Н. Союза, що вислані на їх адреси календарі є призначені для всїх членів, котрі заплатили місячні вкладки до У. Н. Союза за місяць жовтень.

Дня 1-го падолиста вислано календарі почтою слїдуючим відділам: 246, 320, 314, 210, 198, 402, 138, 262, 55, 11, 3, 43, 334, 261, 123, 291, 347, 54, 58, 395, 31, 205, 346, 238, 181, 19, 148, 256, 381, 37, 117, 351, 145, 228, 211, 180, 52, 303, 35, 71, 150, 69, 373, 293, 263, 305, 344, 245, 357, 258.

Через Адамс Експрес Ко. вислано відділам: 109, 29, 324, 218, 290, 40, 135, 323, 173, 113, 81, 26, 80, 318, 64, 36, 295, 277, 62, 61, 278, 174, 321, 160, 96, 165, 308, 248, 332, 393, 77, 371, 240, 20, 274, 98, 254, 322, 18, 9, 385, 68, 305, 224, 364, 90, 78, 56, 75, 230, 168, 137, 151, 53, 384, 149, 341, 214, 326, 243, 396, 48, 244.

Пригадуєть ся Вп. секретарям дотичних відділів, щоби заняли ся відбором і розданєм календарів членам своїх відділів. На случай неотриманя посилки, просить ся сейчас повідомити гол. уряд У. Н. С.

Головний уряд У. Н. Союза.

ПОСМЕРТНІ ВІСТИ.

Войтович Стефан, член від. 1. Вступив до У. Н. Союза 6. червня 1915 р. Походив з села Кункова, повіт Горлицї, Галичина. Помер на кровоток дня 1. серпня 1916 р.

Навроцька Стефанія, членкиня від. 18. Вступила до У. Н. Союза 29-го цьвітня 1913 р. Походила з села Солотвини, повіт Новий Санч, Галичина. Померла на сухоти дня 2. вересня 1916 р.

Нижникевич Петро, член від. 162. Вступив до У. Н. Союза 30. марта 1911 р. Походив з села Лупінка, повіт Балигород, Галичина. Помер на параліж дня 30. серпня 1916 р.

Мотало Петро, член від. 221. Вступив до У. Н. Союза 29. мая 1909 р. Походив з села Голубічек великий, повіт Тернопіль, Галичина. Помер на затроєнє крови дня 11. вересня 1916 р.

В. І. П.

ЩЕ ОДНА ВІДПОВІДЬ НА ЗАПИТАНЄ.

Місто Мілвіл має тепер около 15,000 мешканців і дуже добру комунікацію з Філядельфією, бо що години їде тут трен, а тікет в обі сторони, коли купуєть ся в Кемден, коштує лиш $1.35. Околиці тут гарні та здорові. Через наші землї іде стріткара до повітового міста Бріджтон. В містї богато ріжнородних фабрик. Мілвіл має найбільші фабрики шкла в Злучених Державах. Тепер прим. викінчують тут велику фабрику панчох. Є тут також величезна вовняна фабрика (катоновня), у котрій працює кільканайцять сот людий. Як довідуємо ся з достовірних жерел, має тасама фабрика побільшити свої заклади, що має коштувати поверх міліон долярів. Тепер кождий може собі подумати, що коли тут є тілько фабрик і прибудовують нові, то маючи тут пять або десять акрів землї, може надїяти ся, що ті землї, коли будуть забудовані, значно подорожіють, як се вже в декотрих місцях стало ся. Не повинніськте отже відкладати, тілько приїхати зараз, заким можете ще купити по дешевій цїнї. Зробіть се нинї, бо хто не відкладає, сей найбільше користає. Приїзджайте на адресу: **The European Colonization Co., 761 Drexel Bldg., cor. 5th and Chestnut Sts., Philadelphia, Pa.** 133

АСТРОНОМІЯ І ВІЙНА.

—o—

Деякі астрономи запевняють, що нинїшну сьвітову війну вже довший час перед її вибухом заповідали ріжні знаки на небі. Славному французькому астрономови Флямаріонови захотїло ся потрудити і він зібрав разом ті пророчі знаки неба і оголосив їх в окремій брошурі.

В його лїстї є 7 небесних знаків. Перший знак — се цїлковите затьминє сонця 21. серпня 1914 року. Таке затьминє уважало ся в давних часах за дуже грізне явище.

Другим знаком є історично знана воєнна комета, яку відкрито в 1913-тім роцї, а голим оком видів її астроном Деляванн. Ся комета буде показувати ся 7. падолиста що пять лїт.

Третим знаком — се поява Меркурія в 1914 роцї. Його появу уважають все віщуном великих і страшних подій на політичній аренї. Перехід Меркурія називають „огнистим каменем упавшим на землю". Ґдїйсно підчас появи Меркурія в жовтни 1914 року в Анґлії упав камінь 35 фунтів ваги.

До тих ознак належить додати також велике трясенє землї в Італії, котре 13. сїчня б. р. змело з лиця землї тисячі людий.

Також і природа давала і дає нам деякі знаки. В липни 1914 року в часї найгорячійшого лїта в Парижи був правдивий зимовий день. Протягом трох лїт не було в Европі майже ніякого урожаю.

Ще одним знаком є 3-краскова зьвізда, яка появила ся в сїм роцї, а якої ще доси ніхто не бачив і про неї не знав.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

7.000 Майнерів вийшли на страйк.

Сім тисяч майнерів, репрезентуючих 65 льокальних юнїй, вийшли на страйк в Мек Алестер, Окла. Представителї їх юнїй заявили, що страйк продовжить ся доти, доки властителї майн не згодять ся на домагання робітників. Знова властителї майн заявили, що домагань робітників нїколи не узглядять. (Які є домагання майнерів, телєграма не каже).

Тона угля коштує 12 долярів.

Ще минувної пятницї одна тона твердого угля коштувала в Ню Йорку $9.50, а в Бруклинї, Н. Й., $9.00. У вівторок (31. жовтня) цїна тогосамого угля підскочила в Ню Йорку на $12.00, а в Бруклинї на $10.00. Торговцї кажуть, що цїна ще значно підвисшить ся. — Се новий доказ добробуту, який запанував у Злучених Державах.

Потрясаюча подія.

Микола Крайківський, який працював у Сі-Пі-Яр компанії на новій зелїзничій дорозї, згинув в понедїлок (9. с. м.) під колесами поспішного поїзду сеї-ж компанїї. Стало ся се 4 милї на захід від стацийки „Упсала" (7-ма стація на захід від Вест Форт). Коли покійний переходив зелїзничий тор на другий бік, тодї надїхав нагло поїзд (зі скоростию около 50 миль на годину) і взяв його під колеса. Богато було трудностий, заки повизбирували останки небіщика, порозкидувані по трецї. На другий день відбуло ся в сїй справі слїдство. Форман, у якого покійний робив, зізнав, що се вже було у Крайківського в натурі не кванити ся уступити комунебудь з дороги. Він мешкав перше у Виннипегу.

Робітники в Сінг Сінг не дістали платнї.

200 робітників і урядників у нюйорським стейтовім криміналї Сінг Сінг в день виплати не дістали платнї. Стейтовий контрольор Едвард Голла не хоче підписати чеків, бо каже, що в криміналї нема правдивої сторожі. Одиноким активним сторожем є Кальвин Делрик. Задержана платня (місячна) виносить 12.800 долярів.

Новий спосіб запоруки.

Дотепер по судах практикував ся такий звичай запоруки за арештанта, що хтось-там зложить за арештанта означену суму гроший. Тепер судія Тома Н. Костелльо в Пасейку, Н. Дж., винайшов новий спосіб запоруки. Сейдї Цімснїт закидають, що вона підложила огонь у тім домі, де мешкає. Її заарештовано, але скоро випущено, а замість неї запроторено в тюрму її чоловіка. Судія Костелльо каже, що чоловік Сейди Цімснїт в нічім невинуватий, але тому, що його жінку не можна держати в арешті, бо вона має 5 маленьких дїтий, то до розправи замісць неї буде сидїти в арешті її чоловік.

2.000 долярів замало.

Дорогі часи відбили ся також і на 21-літній замужній Ользї К. Фльорман з Ню Йорку. В сиротинськім судї вона заявила, що 2.000 долярів місячно є для неї цїлком замало і сейчас зажадала, щоби їй видано ще 50.000 долярів на заспокоєнє своїх вірителїв. Її батько був фабрикантом фортепянів і полишив їй у спадщинї $2.000.000. Її чоловік заробляє тижнево 50 долярів, а мимо того жінка протягом одного року потрафила нароботи $33.000 довгу. Щоденні прогульки, автомобілї, моторові лодки і инші „конче потрібні" житєві потреби коштують дуже дорого. Молода жінка не турбуєть ся тим, бо батько оставив їй 2 міліони долярів, тож треба їх в якійсь спосіб зужиткувати.

Дитина з туги за улюбленим місцем утїкає з дому.

Маленька 10-лїтна Катерина Келї з Саванна, Джорджія, украла в дома 30 долярів і утїкла зелїзницею до Шамокін, Па., де передтим мешкали її родичі. Коли дитину спитали, чому вона утїкла від мами, то маленька Катерина відповіла, що їй жаль покидати старе і улюблене місцє та знакомі товаришки.

Полїсман напав на 15-лїтну дївчину в неморальній цїли.

За напад на 15-лїтну дївчину нюйорський суд засудив полїсмана Джеймса Гюза на $2\frac{1}{2}$ року кари в Сінґ Сінґ. Дня 20. червня б. р. Дж. Гюз, патролюючи по улици, напав на 15-лїтну дївчину і затягнув її до незамешканого дому під ч. 318 Бовери в Ню Йорку. Полїсман Гюз числить 32 роки житя. Судія, оголошуючи вирок, сказав: „Аж кров в жилах ворушить ся, коли бачить ся, що під теперішний час перед судом стає полїсман".

Бідний коваль.

В Шікаґо помер коваль Дж. Кісер, який був добре звісний мешканцям того міста. Історія його житя і бизнесу є дуже романтична. До Шікаґо він приїхав 1889 року, не маючи при собі нї одного цента. Умираючи, лишив масток на суму 8 міліонів долярів, які записав на жінку і на сина.

Вже 50 лїт працює на однім місци.

Тома Ґріфін, 75-лїтний мущина, урядник стейтового департаменту у Вашінґтонї, з кінцем місяця жовтня скінчив 50-лїтний реченець своєї працї. Маючи 25 лїт, він дістав занятє в стейтовім департаменті, де працює і досі. В день 50-лїтного ювилею своєї працї він дістав в дарунку золотий годинник.

Кіт злодієм.

Кіт Чарласа Блїнна зі Сан Франціско, Кал., поповнював великі крадїжи. Про се переконав ся сам Ч. Блїнн. Одного разу він стояв при вікнї і случайно побачив, як його кіт тягнув за собою футро, підбите лисячими шкірками. Кіт притягнув футро до хати і знова щез з хати. Сусїдка Блїнна, пані Вайт, наробила крику. Довідавши ся о що ходить, Блїнн признав ся, що футро пані Вайт є у нього в хатї, але він його не крав. Футро приніс до хати його білий кіт. Блїн перевів відтак точну ревізию в своїм домі і в пивници знайшов богато дорогих річий, які його кіт покрав у сусїдів.

В Сінг Сінг бракує зимових сподень.

В карнім заведеню Сінґ Сінґ на 1.500 арештантів є лише 150 зимових сподень, або сказати иншими словами: на кождих 10 арештантів припадають одні зимові споднї. Сї споднї є призначені лише для тих вязнів, які терплять на ревматизм або на инші недуги.

Читанє листа, писаного 2.200 лїт перед Христом.

У філядельфійськім університетї читано лист, писаний 2.200 лїт перед Христом. Лист досї був ще нерозчитаний. Др. Стефан Ленґдон, бувший професор оксфордського університету, розчитав лист, на котрім була вбита печатка і видніла напись, писана старинним сумерійським письмом. На анґлійську мову його переведено з великим трудом. Др. Ленґдон є одним з кількох учених в цїлім сьвітї, що розуміють по сумерійськи.

НОВИНКИ.

Голодові розрухи в Росії.

Зі Стокгольму (Швеція) надійшла вість, що у многих містах Росії прийшло до уличних заворушень. Такі заворушеня мали місце в Києві, Москві і Петроґрадї. В Москві товпа атакувала порожні склади мяса. В Києві, підчас нападу товпи на великий склад цукру, убито дві особи. В державнім кабінетї запанувала тривога. Питанє поживи стає для правительства щораз прикрійшим.

Движимі хати.

До Луцка (на Волини) доставлено першу частину готових движимих домів в заміну за доми знищені підчас боїв. Вони пофарбовані на зелено, мають вигляд зелїзничого воза і носять напись: „Луцьк".

Морожені щурі.

До Мінска (в Росії) прибула партія хінських робітників, дуже по бідному одїта. В кілька днів по своїм приїздї сї робітники зайшли до міської комісії для потреб і просили, щоби комісія дозволила привезти до Мінска зелїзницею один віз „хінських споживних припасів".

— Які-ж то припаси? — спитала комісія.

Хінці заявили, що вони хочуть замовити собі один віз морожених щурів.

Притім Хінці пояснили, що морожені щурі — се для них великий присмак, а дальше сказали, що пожива в Мінску є дуже нужденна і що душа Хінця тужить за рідною стравою. Відтак скаржили ся, що в Мінску є мало мяса, і радили комісії, щоби вона спровадила і для місцевого населеня кілька возів морожених щурів, але комісія вже не послухала сеї ради. В кілька днів по замовленю Хінцями морожених щурів вони дістали повідомлене, що щурі в найкоротшім часї виплеть ся.

Задумують побудувати зелїзничий шлях з Франції до Росії.

На взір Німеччини, яка пустила в рух зелїзницю з Берлїна через Відень, Будапешт, Білгород, Софію до Царгорода, союзники Анґлії задумали побудувати зелїзничий шлях з Бордо (Франція) до Одеси (на Українї). Зелїзниця має йти з Бордо через Турин, Медіолян, Трієст, Білгород, Букарешт до Одеси. Сей плян дасть ся перевести в житє аж тодї, як союзники Анґлії віднесуть побіду над центральними державами.

Женщини яко трамваєві робітницї.

Під теперішну хвилю при трамвайній службі в Мінхен (Німеччина) є занятих 425 женщин. Вони — пише „Мінхнер Пост" — є дуже звинні і скорі в своїй роботі. Зі сторони пасажирів не чуєть ся на них нїякої скарги. Їх платня за 6-годинний день працї виносить 3 марки і 20 фенїґів.

Кілько коштує війна.

Французький економіст Альфред Наймарк обчислив, що протягом двох лїт воюючі держави затягли довг на 250 міліярдів франків, або инакше — на 50 міліярдів долярів. Щоби собі здати справу з тої суми, треба зазначити, що на цїлім сьвітї протягом 420 лїт (від 1492 — 1912 р.) видобуто золота за 150 міліярдів франків, а вартість всїх банкнотів цїлого сьвіта з кінцем 1912 року виносила тілько $11\frac{1}{2}$ міліярда франків.

122-лїтний Індіянин.

В місточку Мазатлян (Мексико) живе старенький вже, бо 122-лїтний Індіянин, Йосиф Іван Велясквезі. Тому 5 місяців взад він працював ще яко робітник у фабрицї. Характеристичну цїху у нього творить память. Він памятає ще революцію Гідальґа з 1810 - 21 рр., яка була вибухла проти Еспанії.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Володимира, від. 162, повідомляє всїх своїх членів, що спеціяльний мітінґ відбудеть ся в недїлю, 5. падолиста с. р. зараз по Службі Божій в гали церковній при 7-мій улици. Всї члени мають явити ся, бо є важна справа до полаґодженя. Котрий член не явить ся, заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — В. Ґорнйовський, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ ПА.

Мітінґ Товариства „Українсько-Американських Горожан" відбудеть ся в недїлю дня 5. падолиста с. р., в гали Товариства зараз по Службі Божі, то є около 2-гої години пополудни а то з тої причини, що в суботу припадає концерт в честь бл. п. Івана Франка. — Т. Грицей, предс.; М. Рибак, секр.; І. Боросєвич, кас.

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

ТОВ. СПІВАЦЬКЕ „БОЯН" в РОЧЕСТЕР, Н. Й.

— виставить —

В СУБОТУ, 11. ПАДОЛИСТА 1916 р.
в литовській гали, при Джозеф Евеню

українську оперетку Івана Котляревського

„НАТАЛКА ПОЛТАВКА"

ОСОБИ:

Наталка, українська дївчина ....п-нї Ю. Швець
Горпина Терпелиха, її мати ....п-на М. Камінецька
Петро, любовник Наталки ....п. М. Костів
Микола, далекий своак Терпелихи.........п. В. Лехний
Тетерваковський, возний, жених Наталки ....п. С. Степаненко
Макогоненко, сільський виборний ....п. Т. Ф.

Режісер п. СТ. СКЛЕПКОВИЧ.

Управитель хору п. СТ. ЦІМІХУД.

Початок точно о год. 7.30 вечером. ВСТУП 25 ЦНТ.

ПО ПРЕДСТАВЛЕНЮ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ.

Весь дохід призначений на церков св. Йосафата в Рочестер, Н. Й.

Просимо всїх Українцїв в Рочестер, щоби на той день прибули до литовської галї. Представленє дуже гарне, і маємо надїю, що кождий буде вдоволений. По представленї відбуде ся баль, де кождий, так старший як і молодий буде міг гарно і спокійно забавити ся. Приходіть отже всї, старі і молоді, хлопцї і дївчата, кличте і других з собою, а певно що не пожалуєте

133-35 КОМІТЕТ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

УКР. ТОВ. „ПОДІЛЬСЬКА СІЧ" В НЮ ЙОРКУ

— устроює —

В СУБОТУ, ДНЯ 4. ПАДОЛИСТА 1916 Р.
В LIBERTY HALL, 255 E. Houston St., New York, N. Y.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОД. 7.30 ВЕЧЕР.
ВСТУП ВІД ОСОБИ 25 ЦЕНТІВ.

Отсим запрошує ся всїх прихильних Українцїв з Ню Йорку і околиці на сей баль. 27,30,32,33

РОДИМЦІ! Третий рік як грізна війна навістила наш рідний край, тож і ми добре знаєм кілько то наших братів згинуло на поли бою, а кілько то з них попадось в російський полон, де терплять нужду і горе в далекім Сибірі.

Укр. Тов. „Подільська Січ" задумало устроїти баль, з котрого часть доходу призначена для полонених Українцїв в Сибірі. Такожо в день балю буде ся приймати нових членів до тов. „Подільської Січи" без вступного тільки за 50 центів місячної вкладки. Вразї недуги, тов. „Подільська Січ" платить 6 долярів тижнево, а в разї смерти 100 долярів. Тож користайте з нагоди яку так скоро не стрінете, а приходіть численно.

Мітінґи тов. „Подільської Січи" відбувають ся кождої другої суботи по першім, під ч. 134 Е. 7-ма ул. в Ню Йорку. — За добру забаву ручить

КОМІТЕТ!

ВЕСЕЛЕ ДЛЯ СТАРИХ І МОЛОДИХ!

„ВЕСЕЛІ ВІРШІ СТЕПАНА РУДАНСЬКОГО"

Про Мужиків, Козаків, Попів, Ксьондзів, Ляхів, Москалів, Жидів і Циганів.

Книжочка обнимає 209 віршів на 282 сторонах друку.

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 55 ЦЕНТІВ

Замовленя і гроші посилайте до: "SVOBODA" 83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ҐРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ЧИТАЮТЬ І ЗАМОВЛЯЮТЬ ОГОЛОШЕНЯ.

За всі оголошеня (адвертайзменти), поміщені в „Свободі", редакція не відповідає. Хто замовляє щонебудь з поміщуваних оголошень, нехай звертає ся просто на адресу тої фірму, яка оголошує ся; в „Свободі" належить замовляти лише те, що „Свобода" оголошує від себе. На се треба добре уважати.

Звертаєсь увагу Вп. читачів нашої часописи, що, коли вони засилають замовленя до фірм оголошуючих ся в нашій часописи, роблять се на власне ризико і редакція за се відвічати не може.

„Свобода" є органом У. Н. Союза і поміщує безплатно лиш оголошеня про засіданя відділів сеї організації. Прочі оголошеня є платні. Вимок становлять виказн жертв, коли гроші зістали відіслані до Федерації Українців в Злучених Державах, і ОГОЛОШЕНЯ ПРО НАРОДНІ ВІЧА, ЯКІ НЕ МАЮТЬ ЦІХИ ПАРТІЙНОСТИ. Такі оголошеня містимо безплатно, подаючи їх зміст в скороченю.

Оголошеня концертів, представлень, місцевих народних сьвят і манїфестацій поміщуємо лише за окремою оплатою, надісланою з гори. Коли з гори не одержимо належної заплати, то містимо лише згадку про заповіджений концерт чи представленє з поданєм дати і місцевости, і то лише тоді, коли дохід призначений на народні цїли.

Поміщуванє більших оголошень є коштовне, і сторони, даючі оголошеня, мусять самі покрити сї кошти, бо видавництво не має ніяких спеціяльних фондів на оплату таких коштів.

Всякі оголошеня мусять бути надіслані до адм. „Свободи" найменьше на три дни перед виходом даного числа часописи.

„СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

За оголошеня поміщені в сій рубриці платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразово поміщенє, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщенє. — Оголошень женитьби не приймаєсь.

В сій рубриці поміщуйте слідуючі оголошеня: Коли хочете віднайти своїх свояків, краянів або товаришів. —Коли шукаєте занятя.—Коли бажаєте, щоб хтось донїс Вам, де іде добре робота.—Коли потребуєте агентів до поширеня Вашого бизнесу.—Коли потребуєте робітників до праці в бучерні, ґросерні, готели або на фарму.—Коли шукаєте спільників до бизнесу.—Коли шукаєте дяко-учителів і учителів музики.—Коли маєте хату або фарму на продаж.—Коли маєте хату або фарму до винайму.—Коли маєте на продаж якісь річи.—Коли пошукуєте людий на мешканє з харчом.—Коли продаєте свій бизнес або хочете купити чи обмінитись з ким.—Коли хочете подати свою адресу або бизнес до публичного відома.

Пошукую мого шваґра КІНДРАТА ГОЛУБА, котрий перебував в Фол Рівер, Масс. Хто би о нїм знав, або він сам, нехай зголосить ся на адресу: Семен Мигаль, 307 Bond St., Elizabethport, N. J. 32-33

ДО ВИНАЙМУ 3 ВЕЛИКІ КІМНАТИ і тойлет. 7 до 8 долярів місячно. Близько кари. Голоситись до сторожа дому під ч. 260-266 Seigel St., Brooklyn, N. Y. 31-33

Прошу п. ОСИПА КОНРАД, українського музика і диріґента, котрий перебував під ч. 621 Гумболд Стр., Бруклин, Н. Й., щоби подав теперішну свою адресу в дуже важній справі до: Theo. F. Hrycyk, 313 Helen St., McKees Rocks, Pa. 83-34

ВДОВА ПРОДАСТЬ ТАНО 80 акрову фарму, гарні будинки, сад, ліс, 2 коні, 5 коров, свині, збіже, кури і машинерія. Ціна $2.500. Близько Бінґгемтон. Н. Й. S. Moran, 137 North Ave., Oswego, N. Y. 33-35

ЗА ДУЖЕ НИЗЬКУ ЦІНУ продам 10 акрову фарму в Мілвіл, Н. Дж. Новий гавз, стайня, курник, студня на подвірю, на около руські фармери. Голоситись на адресу властителя: Alex. Podoliaczek, R. F. D. 4, Milwille, N. J. 33

ПРОДАМ РІЧИ ПОТРІБНІ ДО РЕСТАВРАНТУ АБО САЛЬОНУ. ГОЛОСИТИСЬ: 542 Pearl St., New York City. 33-4-5

ПОТРІБНО АГЕНТІВ, котрі знають анґлійську, українську, російську, і польську мову. Дуже добрі услівя. Голоситись: Mr. Harrison, 132 Nassau St. Room 305, New York City. 33-35

Геркімерська Парохія подає до загального відома, що має добрий дзвін на продаж. Котраб з мости, що має добрий дзвін на продаж. Котраб з Парохій потребувала дзвона просить ся зголосити до секретаря парохіяльного п. М. Дмитрова, 317 Кінґ ул., Геркімер, Н. Й. 31-33

ФОНОГРАФ з многими гарними рекордами, який коштував $40.00 продасть сейчас за $15.00. Все в найліпшім станї. Адреса: 218 E. 5th Street, Room 1, дзвінок ч. 1, New York, N. Y. 28-55

Вечірний і денний КУРС АНАЛЬФАБЕТІВ! Старокраєвий професор отворив новий курс Анальфабетів з доброю методою, в короткім часі научити читати і писати по українськи. Проте обовязком кождого Українця є, наклонити і заохотити неуміючих читати, щоби вони мимо їх старшого віку користали з нагоди та записували ся на наш курс. За скоре вивченє ручимо! Приймаємо мущин і женщин до 40 літ. На щоденний курс обовязаний кождий посилати свої діти, де вони научать ся читати і писати в своїй рідній мові. Зголошувати ся вечером від год. 5-тої. 3-тий фльор фронт, 1750 W. Ohio St., Chicago, Ill. 26ч-38

УЧИТЕЛЬ з Галичини глядить за відповідним занятєм. Знає досконало українську, анґлійську, польську і німецьку мову. О дальші інформації прошу зголошуватись на адресу: Nicholas Diachyshyn, 326 E. 14th St. New York, N. Y. 28.31.33

НА ПРОДАЖ РЕСТАВРАНТ, де знаходять стало Українці, Поляки і другі Славяне. Шість літ на місци. Видає 150 обідів денно. Досконало уряджена. Ціна дуже приступна. Теперішний властитель має другий бизнес і тому сей продає. Голоситись лише листовно до: 31-33
CHARLES WALTER, 134 E. 16th St., New York, N. Y.

ДИПЛЬОМОВАНА УЧИТЕЛЬКА З КРАЮ
і слухачка нюйорського університету учить анґлійського язика та приготовляє до іспитів до одержаня американських горожанських паперів. Підготовляє також до шкіл промислових: технїчних, механїчних і торговельних. Інформації устні або писемні уділює: 07—
M. SCHWARTZ, 168 E. 89th St., New York, N. Y., Tel. Lenox 6096

Др. ІВАН СМІТ
ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. СПЕЦІЯЛЇСТ ОПЕРАТОР.
ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ, НІС, ГОРЛО, УШИ І ВСЇ СЕКРЕТНІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН. ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ. ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ.
Dr. JOHN SMITH. Jr.,
327 E. 17 Street, New York, N. Y.
Години урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділї і сьвята від 10-ої рано до 2-ої пополудни.
Телефон: Stuyvesant 4493. 86—

ЛЮДИ — приходіть по роботу в фабриках, фармах, ресторанах, готелях, зелїзницях, цегольнях, дорогах, стайнях і т. и. Приведіть своїх приятелів. — COMMERCIAL AGENCY, 38 Montgomery St., JERSEY CITY, N. J

ДАРОМ ВИШЛЕМО КОЖДОМУ ВОЄННУ МАПУ ГАЛИЧИНИ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ ХТО ПОДАСТЬ НАМ 5 ДОБРИХ АДРЕСІВ СВОЇХ ЗНАКОМИХ. НА ПЕРЕСИЛКУ ЗАЛУЧІТЬ 5 Ц. В СТЕМПСАХ.—ПИШІТЬ ЩЕ НИНІ ДО: 31—
UKRAINSKA KNYHARNIA
34 East 7th Street, New York, N. Y.

ПОРТРЕТ Т. ШЕВЧЕНКА
МОЖНА НАБУТИ ЗА 20 ЦНТ. В КНИГАРНИ „СВОБОДИ". — ВЕЛИЧИНА ПОРТРЕТУ: 13x16 ЦАЛІВ. СЕЙ ПОРТРЕТ ПОВИНЕН НАХОДИТИ СЯ В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ.
Замовленя шліть до:
„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

В КНИГАРНІ „СВОБОДИ" МОЖНА НАБУТИ

НАРОДНІ КАЗКИ
Володимира Гнатюка.
ДОТЕПЕР ВИЙШЛО 6 КНИЖОЧОК.

1) ЯК ІВАН ЗРОБИВ ЧУДЕСНЕ СУДНО і при помочи товаришів дістав царівну за жінку.
2) І. ЯК ЦАРЕВИЧ ЛІТАВ ДО ЦАРІВНИ. II. ЯК ЦАРЕВИЧ ЗАПИСАНИЙ ЧОРТОВИ, визволив ся від нього і оженив ся з його донькою.
3) ІСТОРІЯ ПРО ТРИЙЦЯТЬ ОДНОГО.
4) ЯК ПАЛІЙ ВИЗВОЛИВ ВІД СМОКА СЕСТРУ І БРАТІВ, ТА ПРОВЧИВ КАПУША.
5) ПРИГОДИ НАЙМОЛОДШОГО БРАТА.
6) І. ЯК КОРОЛЕВИЧ ВОЮВАВ ІЗ ЧОРТОМ. II. ТРИ БРАТИ І ЦІЛЮЩА МОЛОДИЛЬНА МАСТЬ.

ЦІНА ЗА 6 КНИЖОЧОК ВРАЗ З ПЕРЕСИЛКОЮ ВСЕГО 75 ЦЕНТІВ.

Належитість можна висилати також стемпсами. — Замовленя посилайте до:
„SVOBODA".
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЕВРОПЕЙСЬКА ВІЙНА.

Хочете знати поступ всіх війск в страшній европейській війні, мати перед собою ширші відомости кождоденного руху, який є означений лініями в кольорах на мапах всіх воюючих країв, то пришліть 35 центів почтовими стемпсами, а ми вишлемо Вам книгу „НАЙНОВІЙШІ БОЄВІ ЛІНІЇ" — 11 цалів широку і 14 довгу (12 більших мап з поля европейської війни) і богато інформацій про се, котра держава має ліпший вигляд на виграну війни. Кромі сего вишлемо Вам в додатку книжочку „Сітізен", в якій містять ся питаня і відповіди при діставаню горожанських паперів в нашій і анґлійській мові і ширші поясненя американсьної конституції. Горожанським клюбам даємо 50% опусту. Пишіть на адресу: 127еч33
RUSKA KNYHARNIA,
Box 163, Yonkers, N. Y.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! СВІЙ ДО СВОГО! Хто ще не отримав КАТАЛЬОҐА № 2, то нехай нинї пише за ним. У нїм є найновійші книжки просьвітні, наукові, історичні, набожні, театральні і ноти; ґрамофони, годинники, бритви, машини до писаня і богато инших цікавих річий. Залучіть кілька марок на пересилку великого катальоґа. 46—
UKRAINSKA KNYHARNIA,
951 W. Erie St., Dept. II, Chicago, Ill.

MAIL ORDER HOUSE СКЛАД ПИВА, ГОРІВКИ, ВИНА, ЛІКЕРІВ КРАЄВИХ І ІМПОРТОВАНИХ. НА ВЕСІЛЯ, БАЛЇ, ЗАБАВИ. СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА. ВИСИЛКА ДО ВСІХ СТЕЙТІВ ОБСЛУГА ТОЧНА. ПИШІТЬ ПО ЦІННИКИ. 47—
M. PETROWSKY, Family Liquor Store, 1500 S. 3 rd St., St Louis, Mo.

ВІЙНА! ВІЙНА!

Чи хочете бачити як виглядає теперішна европейська війна? Чи хочете бачити як відбувають ся найбільші боротьби в Галичині, Росії, Франції і Туреччині?

Чи Ви хочете бачити як воюють цепелїни у воздусі а субмаріни на мори.

То всьо можете побачити у себе в дома і то дуже таним коштом!

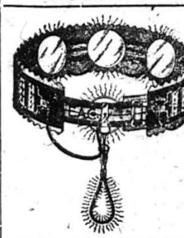
На днях ми отримали велику скількість воєнних образків до СТЕРЕОСКОПІВ знятих з поля битви. Сей Стереоскоп який тут бачите побільшує образки до природної величини, представляє немов би живі особи. Коштує лише 75 цнт., І. II. і III. серія, то є 75 воєнних образків за $1.00. 128—

25 образків житя Ісуса Христа за............35 цнт.
25 образків подорож довкола сьвіта за..........35 цнт.
25 образків подорож по великих містах амер. за 35 цнт.

Хто витне се оголошенє і пришле замовленє в короткім часі, той дістане дві воєнні мапи даром, які є дуже потрібні кождому під сю пору. Пишіть ще нині:
UKRAJINSKYJ BAZAR,
34 East 7th St., New York, N. Y.

ПАВЛО КЕЛИЧАВА
МУЗИКАНТ І ДИРИҐЕНТ.
Достарчає музики на концерти, представленя, балї, пікніки, походи і весіля. — Дає лекції на всіх інструментах — смичкових і дутих. — Адреса:
P. KELECHAWA,
138 Morris St., 67 Greene St., Jersey City, N. J. 40c-

Ми знаємо, що від 20-ох літ лїкарі кажуть все хорим людям, що електрика, відповідно примінена, УСУВАЄ ЗОВСІМ БОЛЇ ревматичні, невральґічні, голови, ломанє, місячні уплави у женщин, і т. и. Коли Ви терпите з причини нервовости, хороби полової, розвільненя, болів нирок або утроби або попадаєте в паралїж, не попадайте в розпуку, але безпроволочно ужийте електрики. Зміцненє на силах почуєте сейчас, коли будете носити електричні паски. Але СТЕРЕЖІТЬ СЯ ТАНДИТИ. Тільки за $4.95 купите в мене ПЕРВОРЯДНИЙ, сильний ЕЛЕКТРИЧНИЙ ПАСОК (лїкарі продають їх за $30.00) З ПІДВЯЗКОЮ, для мущин, так як се є на образку. ПАСОК для ЖЕНЩИН $5.25. Всі паски вповні ґарантовані яко подвійно сильні і дуже догідні, надають ся і для міліонера. УЖИВАЙТЕ ЇХ ПІДЧАС СПАНЯ, а станете рано СЬВІЖІ, ПОВНІ ЖИТЯ, ЕНЕРГІЇ І СИЛИ! Вишліть почтовий моні-ордер на $4.95 нині, або тільки $1.00, а я вишлю Вам пасок C. O. D., а решту $3.95 заплатите по отриманю і оглянeню сего чудового паска В СВОЇЙ ХАТІ. Я висилаю в звичайнім пакунку так, що ніхто не буде знав, що се пасок, аж Ви його отворите. НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ. Адресуйте: 124c—
A. P. OWENS,
190 Quincy St., Brooklyn, N. Y.

Dr. JULIUS
MARTINSON
ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ЛІКАР,
УКІНЧИВШИЙ НАУКИ В УНІВЕРС. РОСІЇ І НІМЕЧЧИНИ, СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ МУЖЕСЬКИХ І ЖІНОЧИХ.
Лічить успішно всякі недуги мущин і женщин, має значну клієнтелю між Українцями і радо уділяє всякі поради устно і на листовні запити.
Години офісові: від 8-10 рано, від 12.30-1.30 в пол. і від 6-8 вечер. В неділї: від 8-10 рано і від 1-2 попол.
295 E. 10th St., NEW YORK, N. Y.
сліцуючий дім рога Ave. A.

ВИНАХОДИ ПРИНОСЯТЬ БОГАТСТВО

Ми, як приймаємо до опатентованя винахід, то даємо контракт на письмі, в котрім РУЧИМО за осягненє патенту, або звертаємо нашу адвокатську належитість.

Провірюванє, чи винахід надає ся до опатентованя полагоджуємо цілком БЕЗПЛАТНО. Пишіть ще нині по УКРАЇНСЬКИ на понизшу адресу по всякі поради і поясненя, як і книжочку в УКРАЇНСЬКІЙ мові, конечно потрібну для кождого винахідника, котру висилаємо на жаданє кождому ДАРОМ. 133 e42

R. MORGAN ELLIOTT & Co.
патентові адвокати
717 Woodward Bldg. Washington, D. C.

Др. КАРЛО ҐРАФ з Галичини.
Найстарший Українсько-Польський спеціяліст в Ню Йорку. Лічить спеціяльно недуги мущин, женщин і дітий.
Год. офісові щоденно від 5. пол. до 8. вечер.—В неділї від 3. пол. до 6. веч.
DOWNTOWN АДРЕСА:
Dr. C. B. GRAF, 55 St. Mark's Place, (East 8 ма ул., межи 1-ою і 2-ою евнею) New York, N. Y.
Дає відповіди на листи. 130—

ПРЕКРАСНА МАТЕРІЯ НА БЛЮЗКИ ЗОВСІМ ДАРОМ.
Щоби запізнати жіноцтво з нашими склеповими товарами, ми рішили роздати 800 матерій на блюзки з прегарно гафтованим передом шовковим, по 4 штуки для кождої місцевости у Злучених Державах ЗОВСІМ ДАРОМ. Ви не заплатите анї цента. Се не є жадне ошуство, і ми додержимо те, що обіцюємо. Однак, ми ставляємо певні услівя, які є легкі до виповненя. Напишіть до нас сейчас, а одержите сю матерію на певно. Подайте лише свою міру на адресу:
DIM TORHOWELNYJ, 401 Broadway, Dep. S., NEW YORK CITY. 32-4

Просимо ПРОЧИТАТИ Просимо!
Чи хотіли би Ви ліпше жити? Чи хотіли би Ви лекше працювати? Заробляти більше гроший? НЕ ВЖЕЖ ЩО ТАК!

Всї ті Ваші бажаня сповнять ся, як Ви будете знати анґлійський язик. Подивіть на своїх знакомих, говорячих по анґлійськи, як їм все є доступне. Вони читають анґлійські газети, ходять до театрів, вітвирають торговлї і все понимають. Чи Ви не хотілиб стати такими? Коли Ви слабо або, і зовсім не знаєте анґлійської мови, то не марнуйте анї хвилї часу, а таки сьогодня напишіть до нас лист і залучіть 10 центів грішми або марками, а ми вишлемо Вам пробну лекцію і покажемо Вам як ми ґарантуємо вивчити Вас в трох місяцях говорити, читати і писати по анґлійськи за незвичайно малою оплатою. Учащати до сеї школи зайшно. Ми учимо заочно. Лекції висилаємо почтою до всіх країв Америки. Тисячі людий покінчили сю школу і тепер вони дякують нам. Те саме зробите і Ви. — Адресуйте: 19—
AMERICAN PREPARATORY SCHOOL, 525 W. 47th Street, New York City.

РУСЬКИЙ І ПОЛЬСЬКИЙ АДВОКАТ І НОТАР з довголітною практикою перепроваджує всілякі справи цивільні та карні з найліпшими вислїдами.
Години урядові: від 9-ої рано до 6. вечер
Адреса:
JOSEPH HELLER, 132 Nassau St., Room 516, New York, N. Y.
Для убогих порада безплатна в своїм мешканю під ч. 168 East 89th St., близько 3-ої евенї, L стація від 7-ої до 10-ої вечер. 53—

ЧИ ВИПАДАЄ ВАМ ВОЛОСЄ?

Випаданє волося спричинює богато клопоту мущинї і женщинї, старим і молодим, а передівсім молодим. Коли Ви терпите з причини якоїнебудь болїзни волося або черепа, то пробуйте наше средство Дермафуґа. Дермафуґа є одиноким лїчничим средством на волосє і череп. Лучшого средства на волосє нема. Воно усуває порплї, запобігає випаданю волося і обезпечить Вас перед вилисїнєм. Воно помагає також на корінцї волося. Пришліть сейчас 10 цнт. марками або сріблом, і ми вишлемо Вам на пробу се славне средство. Вишлемо також книжочку в Вашій мові. Пишіть нинї. Адресуйте до нас так: 124c—
ARGIL SPECIALTIES CO.,
P. O. BOX 37, DEPT. 55, PHILADELPHIA, PA.

ЕЛЕКТРИЧНІ ВИСТІЛКИ носить ся в чоботах як звичайні вистілки всякої величини. НЕЧУВАНА ПОМІЧ проти застуди, пріти, ослабленя і липкости НІГ. Держить ноги тепло, сухо і у вигоді. Запобігає дрощам, перестуді, невральґії і ревматичним долегливостям. Знаменита поміч в случаях коленя і ріжнородних болів в ногах, спричинених злим круженєм крови. Продаю лише найліпшого рода, ґарантовані і правдиві Electric Volton Insols, в ціні $1.00 за пару з пересилкою, враз з повним поясненєм як уживати, в українській мові. ДАРОМ — через короткий час даю зовсім ДАРОМ з кождою парою вистілок один ляпісовий олївець до вибираня нагнітків, бородавок і наростів (вартости 50 цнт.). Адресуйте: 118c—

A. P. OWENS, 190 Quincy St, Brooklyn, N. Y.

NEW YORK
30 миль довгий, 20 миль широкий, 7 міліонів мешканців, чудо сьвіта.
ВЕЛИКА НА 68 СТОРІН КНИЖКА.
З ФОТОҐРАФІЧНИМИ ЗНИМКАМИ УЛИЦЬ, ПАРКІВ, МУЗЕЇВ, ПАЛАТ, ГОТЕЛІВ, ВЕЛИЧЕЗНИХ ФАБРИК І ПУБЛИЧНИХ БУДИНКІВ.
БУДИНОК ВУЛВОРТА, ВИСОКИЙ НА 55 ПОВЕРХІВ, ЗОЛОЧЕНИЙ НА ЗАГАЛЬНУ СУМУ $50.000, горішні зелїзниці 75 фітів високо понад улиці; палати міліонерів і хати бідних, сцени великого зіпршеня і злочину; улиці, що складають ся зі 100 мостів і инші чудові будови, відмальовані в гарних барвах, се все буде жерелом нескінченої розкоші для Вас і Ваших приятелів. Книжка ґарантована, містить в собі 118 ВЕЛИКИХ ОБРАЗЦІВ, взятих з правдивих фотоґрафій. ЦІНА ТІЛЬКО 65 ЦНТ. з пересилкою. Вишліть почтовий моні-ордер або стемпси. — Адресуйте: 129c—
A. P. OWENS, Dept. B. 190 Quincy St., BROOKLYN, N. Y.

УКРАЇНСЬКИЙ ЮВІЛЕР

У мене можете дістати
За ґотівку і на сплати:
Перли, чудові бриляни,
Золото і діяманти.

Даю на рати доґідні:
Перстенї золоті і срібні,
На „ордер" слюбні обручки
Годинники і ланцюшки.

На кожду річ, що продаю,
Ґаранцію всегда даю;
Тільки одну ціну маю,
Тільки чесний бізнес знаю!

F. W. MATYLKEWYCZ,
400 East 5th St.,
30c- NEW YORK, N. Y.

DR. KOLER
638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.
ЛІКАР
(говорить по українськи)

Dr. KOLER є одиноким лїкарем в Пітсбурґу, котрий відбув свої студії в Варшаві, має 18 літ досьвіду у лїченю недуг приватних мущин і женщин. Лічить: затроєнє крови, уплави, неміч у мущин, всякі уплави мочевого проводу, лишеї, викиди скірні, свербячку, шкрофули, недуги міхура і инші, походячі з нечистоти крови або блудів молодости. Голосіть ся особисто: почтою не лічу. 119—
Години принятя: від 9-ої рано до 8-ої веч. В неділї до 2-ої.

ELIAS ROSENTHAL
ЗВІСНИЙ УКРАЇНЦЯМ
АДВОКАТ
В АМЕРИЦІ.
Практикує понад 25 літ в тутешних судах і перепроваджує всякі справи з успіхом.
302 Broadway, New York, N. Y.
13th floor -12—

DOCTOR MULLIN,
СТАРИЙ ЕЛЕКТРО-МЕДИЧНИЙ СПЕЦІЯЛЇСТ 32-44

звісний через 36 літ. Без згляду що Вам доляґає або як довго Ви хорієте—Ви хочете вилічитись. Старий лїкар підойме ся Вас лічити. Коли Ви є до виліченя, то не тратьте часу і гроша а відвідайте старого рутинованого лїкаря, безплатно. — Години: від 9. до 8. В неділї: від 10. до 2.
409 FOURTH AVE., PITTSBURGH, PA.
Офіс напротив почти.

$3.00 ДО $5.00 ЗА ДАРМО КОЖДИЙ КУРЕЦЬ МІСЯЧНО МАРНУЄ.

Позір! Братя Українці,
Кождий з нас се знає,
Що дорожня чимраз більша
Й біда нас стискає.
Всьо щоденно дорожіє,
Ціну підвисшають.
Та ще люди на дурницї,
Гроші розпускають.
Ох, ті люди! Ох, ті люди,
І з гроший дим роблять,
Із за раня сами собі
Шлях у гріб готовлять.
Але прийшов той час,
Що треба думати,
І проклятий той тютюн,
Треба занехати.
Ніхто того не докаже,
Що то є потрібна річ,
Щоб робити з носа комин,
А із уст циганську піч.
Час бо вже нам спамятатись,
Та здоровля не псувати,
Лиш за гріш здобутий гірко,
Собі щастє будувати.
Отже той хто лише хоче
Відучити ся курити,
Нехай ся нас поспитає,
Що має робити.
Най напише до нас лист,
І марку пришле,
А ми йому відворотно,
Пораду пішлем. 133—

INTERNATIONAL SALES CO.,
1850 W. Erie St., Dep. 5, Chicago, Ill.

ПОТРІБНО МАЙНЕРІВ.
Поклад вугля 3½ стіп грубий; вугле чисте; нема ґазів. Платня від тони; найвисша юнійна ціна. Вправні майнери можуть заробити від $5.00 до $7.50 денно. Всего одна миля віддаленя від Кебін Крік Джонкшин. — Вивіз вугля зелїзницею і рікою запевнює тут стале заняте. — Пишіть або приходіть до 33-34
COALBURGH KANAWHA MINING CO.,
Coalburgh, W. Va.

НАДЗВИЧАЙНА ОФЕРТА
ДЛЯ ПОЛОВО ОСЛАБЛЕНИХ МУЩИН.

Потребуєте післати нам тільки 50 цнт.

Ослаблені полово мущини, як також і нервові, вилїчуть ся зовсім і раз на все через ужите средства „НОВО". Є се, так сказати-б, чудове средство, яке вилїчило вже тисячі хорих полово мущин. Наколи ви є полово хорі, наколи докучає Вам нервове зіслабленє, коли утратилисьте мужеську силу, коли маєте меляхолію, зимні руки і ноги, біль голови, затверджене, діспепсію, хоробу нирок або проводу мочового, неприємні сни, страх показати ся перед людьми, як то инші роблять, вилїчите ся при помочи средства „НОВО". Средство се зробить Вас в короткім часі сильними, здоровими і щасливими, так що будете могли уживати всіх приємностий житя. Щоби Вас о тім переконати, що „НОВО" средство справдї се зробить, вишлемо Вам ДАРОМ запас сего средства, що вистарчить на 15 днів, наколи пришлете нам свою адресу і назвиско, як також 50 цнт. в почтових марках або в ґотівці, на оплаченє пересилки і спакованя. Просимо звернути увагу на се, що се не є мала пачка на пробу, але цілковитий запас, що вистарчить на 15 днів і який дуже часто спричинює цілковите виліченє. Оферта та є важна тільки на ограничений час. Напишіть проте до нас безпроволочно і спімніть, в якій часописи читалисьте се оголошене, а ми вишлемо Вам сейчас висше наведене средство. 91c—
NOVO COMPANY.
Dept. 23. Box 4000. Philadelphia, Pa.

SANTAL CAPSULES MIDY
МОЧОВІ ВІДХОДИ реґулює в 24 ГОДИНАХ
Кожда ґалка має напись з MIDY
Уникайте підробів.

ВИНАХІДЧИКИ!
Забезпечіть Ваші Винаходи!

Інформації уділяю кождому ДАРОМ.

Тому пишіть ще нині в УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ, а дістанете сейчас совісну пораду також в УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ.

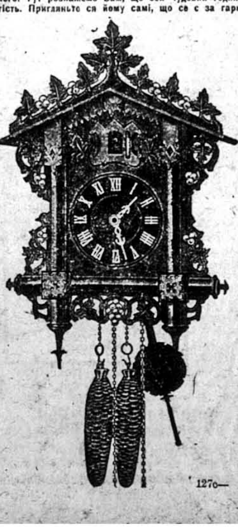
Книжочку п. з. „ВИНАХОДИ І ЇХ ОХОРОНА", висилаю кождому ДАРОМ.

Вашінґтон є ОСІДКОМ УРЯДУ ПАТЕНТОВОГО, то я можу полагодити Вашу справу ОСОБИСТО, без жадного посередництва. 7,30,3,6

A. M. WILSON
311 Victor Bldg.
WASHINGTON, D. C.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН
СПЕЦІЯЛЇСТ ВСІХ СЕКРЕТНИХ (ПОЛОВИХ) НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
урядує від 9-ої год. рано до 9-ої вечером.
При лїченю уживає електричних машин X-RAY. 79-
Dr. C. M. KAUFMAN,
111 7th Street, New York, N. Y.

ЧУДОВА НОВІСТЬ! Найновійший годинник який лиш тепер вийшов з фабрики. Се є щось цікавого і дуже гарного а також пожиточного. Тут розкажемо Вам, що сей чудовий годинник означає і яку він має вартість. Пригляньте ся йому самі, що се є за гарний годинник і як штучно вироблении. Він є досить великого формату — висоти 24 цалї, ширини 15½, а грубости на 6 цалів. Він є зроблений з дубового дерева і дуже гарно викінчений. Кромі сего містить ся в нїм зазуля, котра кукає як жива. Понад годиновказом є штучно уміщені дверці, які отвирають ся два рази на годину, з яких відзиває ся зазуля. На пів години кукає раз, а на другу або трету годину кукає стільки разів, скільки є години. Се є щось незвичайного, бо до сего часу не можна нїгде було дістати подібної годинки. Аж ми постарали ся о значну скількість сих годинників і постановилисьмо продавати в протягу сего місяця по зниженій ціні, а також віддати їх на 30-дневну пробу. Деинде годинник сей коштує $20.00, у нас його дістанете в протягу сего місяця лише за $13.50 і під таким услівєм, що коли годинник окаже ся не добрий, або не такий як тут описано, то зверніть його назад а ми Вам сейчас звернемо ваші гроші а також кошта. Кождий, хто замовить сей годинник дістане писемну ґаранцію. При замовленю не висилайте всіх гроший зогри, лише пришліть $3.50 яко задаток, а решту доплатите як Вам його доручать. Єсли хочете посідати сей чудовий годинник і бути ним вдоволені на довгі літа, то спішіть ся з замовленєм і пишіть сейчас до:

NOVELTY CLOCK CO.,
951 W. Erie St., Chicago, Ill.
127c—

ПОЛЇТИКА НА СЕЛЇ.

На цїле село було їх лише двох, що виглядали все „почти" і цікавили ся тим, що „там дїєть ся в сьвітї".

Сьвященик і учитель.

Сьвященик віддавав належне поважанє чи там „почтеніє" учителеви в той спосіб, що титулував його „господином директором", а учитель знова в відплату за се заіменував свого пароха „отцем совітником".

Хоч ріжнили ся переконанями, то таки оба мали много схожих подібностий в своїх характерах. Тому нїколи не приходило до „сцисій" між ними.

„Твердий" уступав „мягкому", а „мягкий" „твердому".

Як прийшла почта, „твердий" читав „Галичанина", що від ряду лїт без замовленя — на диво — приходив на плєбанїю, а учитель читав „Народну Часопись", що урядово приходила також даром на руки його, яко громадського секретаря.

Вечером обмінювали ся часописями і тодї вже в ліжку „отець совітник" переглядали „Народну Часопись" а „господин директор" переглядали „Галичанина".

В той спосіб годили ся оба, а навіть любили ся. Учитель був вдоволений, що сьвященик не страхаєть ся „фонетики", а сьвященик знова тїшив ся і хвалив собі в учителя се, що він читає „Галичанина" і в селї тихо сидить.

Дух тої сільської гармонії царив навіть у школї. Щоби ще більше підбити собі „отца совітника", учитель з року на рік товк з дїтьми і приневолював дїти вивчити на память:

„Де згода в родинї, де мир і тишина,
„Щасливі там люди, блаженна сторона".

А „отець совітник", кілько разів в роцї приходили „на катехизм", так все з питанєм — на що жиємо на тім сьвітї — лучили і задавали дїтям питанє: А знаєте ви, дїтоньки, пісоньку: „Де згода в родинї?"

А дїти в лавках вставали і разом всї хором говорили:

„Де згода в родинї, де мир і тишина,
„Щасливі там люди, блаженна сторона".

Сам „ангел мира" всьміхав ся і раював тодї в клясї.

Так серед „любови" і „мира" минали лїта, плили дни, місяцї і роки.

Аж нараз одного дня „почта" зробила великого збитка і „отцю совітнику" і „господину директору". Зовсїм розвіяла спокій, раз на все прогнала зпоміж них „мир".

Ото „отець совітник" дістають без-замовленя „Прикарпатскую Русь", а „господину директорови" прийшов в презентї „Громадський Голос".

Побачив „отець совітник" „Громадський Голос" і аж запашів.

— Так? А то добре знати! — прошептав.

Побачив „господин директор" „Прикарпатскую Русь", аж зуби пригриз з досади.

Зійшли ся.

— Бачив я — до вас прийшов „Громадський Голос"! — сказав „отець совітник".

— А до вас „Прикарпатская Русь" — пробурмотїв учитель.

— Так ви радикал? — поспитав піднесеним голосом сьвященик.

— А ви „Дудикевичівець"? — тим самим тоном поспитав учитель.

— Моє почтеніє, пане!

— Моє поважанє, отче!

Розійшли ся по лїтах згоди і більше не сходили ся. А демон зависти, ненависти, злоби і дикунства сїяв своє зерно в селї...

КОЖДИЙ ЧЛЕН У. НАР. СОЮЗА АБО ПЕРЕДПЛАТНИК „СВОБОДИ" наколи пришле 10 адресів своїх знакомих, до котрих „Свобода" не приходить, а хотїли би „Свободу" читати, отримає ДАРОМ ГАРНУ **КНИЖОЧКУ**

Присилайте адреси до: „SVOBODA" 83 Grand St., Jersey City, N. J.